Ազգ
Azg armenian daily
2 ՅՈՒՆԻՍ 2001 ՇԱԲԱԹ 101 (2305)

Ղարաբաղի հարցում Պուտինն ու Բուշը սկզբունքային համաձայնության կգա՞ն Սլովենիայում

Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի արտաքին հարաբերությունների բաժնի պետ Նովրուզ Մամեդովն «Ազատություն» ռադիոկայանի ադրբեջանական ծառայությանն ասել է, որ հունիսի 16-ին Սլովենիայի Լյուբլյանա քաղաքում կայանալիք Պուտին-Բուշ հանդիպման ընթացքում ՌԴ եւ ԱՄՆ նախագահները որոշ սկզբունքային հարցերում կհասնեն համաձայնության, ինչը «կհեշտացնի Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ հակամարտության կարգավորումը»: Մամեդովը կարեւորել է Մոսկվայի դերն այս հարցում, նշելով, որ եթե Հայաստանի դիրքորոշումը լիներ կառուցողական, ապա ղարաբաղյան կարգավորման ժնեւյան հանդիպումը կկայանար:

ՄԻՆՍԿ

Նիկոլայ Գրիբկով. «Հնարավոր է, որ մեր սպասելիքները չափից ավելի լավատեսական էին»

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ,
Մինսկ

Նախորդ տարվա հունվարին եւ հունիսին ռուսական կողմի նախաձեռնությամբ Մոսկվայում կայացան այսպես կոչված «Ղարաբաղյան եռյակի»՝ Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի նախագահների հանդիպումները Մոսկվայում, որոնք էական որեւէ արդյունք չարձանագրեցին կարգավորման գործընթացում:

Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում ԱՊՀ անդամ պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարների խորհուրդների նիստից առաջ կայացավ հանդիպում նույն ֆորմատով: Հիշեցնենք, որ հանդիպումը կայանում է լուրջ հարցականի տակ դրված ժնեւյան հանդիպումից առաջ եւ հաջող ընթացքի դեպքում կարող էր նախադրյալներ ստեղծել ժնեւում նախագահների հանդիպման համար: Ռուսական կողմը, սակայն, ինչպես պարզ դարձավ Մինսկում գտնվող համանախագահներից մեկի՝ Նիկոլայ Գրիբկովի խոսքերից, առանձնապես հույսեր չի փայփայում, թե այս հանդիպումը նոր լիցք կհաղորդի բանակցային գործընթացին: Այսպես, Գրիբկովի խոսքերով՝ Ռուսաստանը երբեք էլ չի կարծել, թե հարցը կարող է լուծվել արագ եւ այս տարվա ընթացքում. «Մենք (մինսկյան համանախագահողները- Գ. Ա.) կարծում ենք, որ ժնեւյան հանդիպումը դեռեւս բավարար նախապատրաստված չէ, որպեսզի բավարար հաջող ստացվի»:

Տես ♦ էջ 2

ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ «ԱԶԳ»

Տվյալներ եւ ցուցանիշներ 100-րդ օրվա ավարտին

Երեկ 100-րդ անգամ «Ազգ» օրաթերթը թողարկեց իր ինտերնետային տարբերակը՝ www.azg.am սայթի վրա: Չեռնդրահ մնալով այլ լրատվամիջոցների համապատասխան ծառայությունների հետ համեմատականից, միայն ասենք, որ չնայած գոյության համեմատաբար կարճ ժամանակին, մեր թերթի ինտերնետային ծառայությունը գրեթե բոլոր չափանիշներով այժմ առաջատար տեղ է գրավում:

Ամեն օր 4 լեզվով՝ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն եւ թուրքերեն թողարկվող մեր ինտերնետային տարբերակն անվճար կարդում են 60-ից ավելի երկրներում:

Ըստ յուրաքանչյուր երկրին ընկնող տոկոսային հարաբերության, «Ազգը» կարդում են Մ. Նահանգներում եւ Կանադայում՝ 41,17 տոկոս, Ռուսաստանում՝ 17,74, Հայաստանում՝ 10,65, Գերմանիայում՝ 4,13, Ադրբեջանում՝ 1,95, Թուրքիայում՝ 1,9, Շվեդիայում՝ 1,97, Ֆրանսիայում՝ 1,49, Ուկրաինայում՝ 1,44: Մեր ինտերնետային էջերը կարդում են նաեւ Արաբական Միացյալ էմիրություններում, Հոնկոնգում, Իրանում, Իսպանիայում, Դանիայում, Մեծ Բրիտանիայում, Արգենտինայում, Տայվանում, Քուվեյթում, Նորվեգիայում, Լյուքսեմբուրգում, Լիբանանում, Իսրայելում, Սիրիայում, Ֆինլանդիայում, Թաիլանդում, Ուզբեկստանում, Մոլդովայում, Բելառուսում, Լիտվայում, Էստոնիայում, Չեխիայում, Բելգիայում, Հարավային Կորեայում, Սինգապուրում, Ճապոնիայում, Ավստրալիայում, Հնդկաստանում, Պորտուգալիայում, Սաուդյան Արաբիայում, Սլովենիայում:

2001 թ. հունվարի 24-ից, երբ պաշտոնապես սկսվեց «Ազգի» ինտերնետային ծառայությունը, մինչեւ օրս մեր թողարկած նյութերից եւ հոդվածներից ընթերցվել է 305.000 անգամ: Օրական ամենաբարձր ցուցանիշը գրանցվել է մայիսի 30-ին, երբ ընթերցվեց 5470 էջ: Այս ցուցանիշը միտում ունի օր-օրի ավելանալու:

Ի դեպ, այս եւ մյուս բոլոր ցուցանիշներին կարող եք ծանոթանալ՝ սեղմելով RAMBLERS կոճակը, որն արտահայտում է միջազգային անկախ ռեյտինգային համակարգի տվյալները:

Ընթերցողները կարող են օգտվել նաեւ մեր թերթի արխիվից, պարզապես սեղմելով ARCHIVE կոճակը:

Մեր ինտերնետային էջերում գովազդ տեղադրելու համար ընթերցողները կարող են ծանոթանալ գնացուցակին՝ սեղմելով PRICE LIST կոճակը:

Համանախագահները կհանդիպեն Մոսկվայում

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Առաջիկա երկու շաբաթվա մեջ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները կհանդիպեն, ամենայն հավանականությամբ, Մոսկվայում: Այս մասին հունիսի 1-ին հայտնել է ՄԽ ամերիկյան ներկայացուցիչ Քերի Քավանոն հայ եւ ադրբեջանցի լրագրողների ինտերակտիվ երկխոսության ընթացքում, որը կազմակերպել էին Երեւանում եւ Բաքվում Միացյալ Նահանգների դեսպանությունները: Քավանոն հերթական անգամ լրագրողներին հավաստիացրել է ՄԽ-ում ԱՄՆ, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի համանախագահների միջեւ որեւէ տարաձայնության բացակայության մասին: Նրանց դիրքորոշումները հակամարտության հնարավորինս շուտ կարգավորման, խաղաղության եւ կայունության հաստատման եւ տարածաշրջանի ժողովրդավարական զարգացման անհրաժեշտության առնչությամբ գործնականորեն նույնական են: Ենթադրվում է, որ Սլովենիայում հանդիպմանը նախագահներ Ջորջ Բուշը եւ Վլադիմիր Պուտինը կհաստատեն դա, նշել է Քավանոն:

Ամերիկյան դիվանագետը ծեռնպահ է մնացել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարների հետ համանախագահների ժնեւի հանդիպման կոնկրետ ժամկետներ նշելուց:

Ինչպես հաղորդում է CNA գործակալությունը, Քերի Քավանոն հերքել է Մինսկի խմբի ֆրանսիացի համանախագահ Ֆիլիպ դե Սյուրմենի վկայակոչմամբ կանխավ տարածված այն հաղորդումները, որ հունիսին ծրագրվող ժնեւի հանդիպումը հետաձգելու խնդրանքով միջնորդներին դիմել են նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Հեյդար Ալիեւը: Հանդիպումը հետաձգելու որոշումը, ըստ Քավանոյի, ընդունվել է տասը օր առաջ համանախագահների տարածաշրջանային այցի ժամանակ: Բաքվում եւ Երեւանում կոնսուլտացիաներից հետո բոլորը հանգել են բանակցային գործընթացում առանց էական առաջընթացի հասնելու հեռանկարի այդպիսի հանդիպում անցկացնելու աննպատակահարմարության վերաբերյալ եզրակացության, նշել է դիվանագետը:

Երբեք տարում Ախալքալաքի եւ Բաթումի ռազմակայանների դուրսբերումն իրատեսական չէ

Հայտարարել է Ռուսաստանի փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՌԴ կառավարության փոխվարչապետ Իլյա Կլեբանովը անիրատեսական է համարում երեք տարվա ընթացքում Բաթումից եւ Ախալքալաքից ռուսաստանյան ռազմակայանների դուրսբերման վերաբերյալ պաշտոնական Թբիլիսիի առաջարկությունը:

Ինչպես հաղորդում է Փրայմ նյուսի Մոսկվայի թղթակիցը, լրագրողների հետ այսօր կայացած հանդիպմանն Իլյա Կլեբանովն ասաց, որ, ըստ Ռուսաստանի գնահատման, այդ ռազմակայանների դուրսբերման նվազագույն ժամկետը 14 տարի է: Ընդսմին Ռուսաստանի փոխվարչապետը նշեց, որ Ռուսաստանի եւ Վրաստանի դիրքորոշումներն այդ հարցում «չեն մոտեցել»:

Դրա հետ մեկտեղ Կլեբանովն ընդգծեց, որ Վրաստանի տարածքում՝ Գուդաուտայում եւ Վազիանում ռուսաստանյան մյուս երկու ռազմակայանները, Ստամբուլի պայմանավորվածություններին համապատասխան, դուրս կբերվեն մինչեւ 2001 թվականի հուլիսի 1-ը: Կլեբանովի կարծիքով, այդ ռազմահանգրվանների առկայությունը «Վրաստանում Ռուսաստանի լուրջ ազդեցության տարր չէ»: Ազդեցության տարր կարող է դառնալ միայն երկու երկրների տնտեսական ինտեգրացումը, շեշտեց ՌԴ փոխվարչապետը:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ երդմնառության արարողություն

Երեկ Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության 22 նորագիր անդամների երդմնառության եւ ՀՌԱԿ անդամատոմսերի հանձնման արարողությունը: ՀՌԱԿ դրոշի առաջ նորագիր անդամների ուխտը ընդունեց ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Ռոբերտ Մավիսակալյանը: Շնորհավորելով նորագիրներին ՀՌԱԿ շարքերն ընդունվելու կապակցությամբ, ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը նշեց, որ կարեւորը ոչ թե անդամների թիվն է, այլ հավասարմությունը ռամկավար-ազատական գաղափարների եւ գործունեության նպատակաուղղվածությանը, նաեւ հույս հայտնեց, որ նորագիր անդամներն ակտիվորեն կմասնակցեն կուսակցական գործունեությանը:

«Երդվում եմ խղճովս եւ պատվովս ծառայել ազգիս եւ հայրենիքիս...»

Արարողությանը ներկա էին Հանրապետական վարչության անդամ Մեխակ Գեւորգյանը, կարգապահական ատյանի նախագահ Կառլեն Գեւորգյանը եւ «Կենտրոն» ակումբի ատենապետ Հակոբ Գրիգորյանը:

Հին կողմնորոշումները շտկել է պետք

Նախագահների համաժողովում Ղարաբաղի հարցին առանձնապես ուշադրություն չդարձվեց

Երեկ առավոտյան, նախքան ԱՊՀ անդամ պետությունների ղեկավարների նեղ շրջանակով հանդիպումը, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն առանձնազրույց ունեցավ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ: Ինչպես պարզվեց երկու երկրների նախագահների լրագրողներին տված կարճ պատասխաններից, քննարկման թեման դարձյալ եղել է տարածաշրջանային համագործակցության խորացումը: Ռոբերտ Քոչարյանը մասնավորապես շեշտեց, որ իրենք պայմանավորվել են այդ նպատակի համար օգտագործել ցանկացած հնարավորություն: Նախագահը շեշտեց, որ համագործակցությունը կայունացնող կարող է լինել ողջ տարածաշրջանի համար: Անդրադառնալով Անդրկովկասում երկրների անկախություն ձեռք բերելուց հետո առաջացած հիմնախնդիրներին, ըստ նախագահի, Անդրկովկասում ժամանակին ձեւավորված ամենատարբեր աշխարհաքաղաքական կողմնորոշումներում անհրաժեշտ է շտկումներ մտցնել, քանի որ իրավիճակն էականորեն փոխվել է: Կոնկրետ որեւէ շտկման մասին ոչինչ չխոսվեց:

Դրանից հետո ԱՊՀ անդամ պետությունների բոլոր նախագահները նախ նեղ շրջանակով, ապա նաեւ ընդլայնված կազմով մասնակցեցին Բելառուսի նախագահի նստավայրում նախատեսված համաժողովին:

ԱՊՀ երկրների նախագահների խոսքերից կարելի էր եզրակացնել, որ համագործակցությունը կառույցի շրջանակներում զարգանում է: Հաստատելով այս մոտեցումը՝ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինն անփոխարինելի համարեց ԱՊՀ-ի գոյությունն ու գործունեությունը, որի շրջանակներում առավելապես հնարավոր է լուծել հետխորհրդային միջավայրում առկա մի քանի ռազմական կոնֆլիկտներ: Երեկվա նիստում դրանցից ուշադրության են արժանացել հարավից Ղազախստանին հուզող աֆղանական գործընթացները, որոնց կարգավորումն իրատեսական է դառնում ինչպես Հավաքական անվտանգության պայմանագրի երկրների շրջանակներում ստեղծվող արագ արձագանքման ուժերի ձեւավորմամբ, այնպես էլ կազմվող Մեծ բարեկամության պայմանագրով: Ինչ վերաբերում է ՎՈՒՈՒԱՄ-ի՝ ԱՊՀ մի քանի երկրների համագործակցությանը, Ռուսաստանը դա լիովին օբյեկտիվ է համարում: Պուտինի համոզմամբ, այդ միությունն օգնում է անդամ պետություններին առավել նեղ շրջանակներով սեփական խնդիրները լուծելու, ինչը ԱՊՀ-ն միայն կարող է ողջունել:

Քննարկման առարկա է եղել նաեւ Ռուսաստանի եւ Վրաստանի միջեւ վիզային ռեժիմը հանելու հեռանկարը, որը, Ռուսաստանի նախագահի խոսքերից եզրակացնելով, մոտակա լուծում չի նախատեսում: Պուտինը բավարարվեց միայն ասելով, թե այդ ուղղությամբ աշխատանքներ տարվում են, երկու երկրների իրավապահ մարմինները մշտական կապերի մեջ են:

Ամենահետաքրքրականը թերեւս այն էր, որ ղարաբաղյան խնդրի կարգավորմանն էականորեն ուշադրություն չդարձվեց, չնայած դրա անհրաժեշտությունը կար: Երեկ առավոտյան արարողակարգով չնախատեսված հանդիպում է կայացել Պուտինի եւ Ալիեւի միջեւ: Հանդիպման մասին մանրամասներ չեն հաղորդվում: Ադրբեջանի նախագահն ասուլիսի ընթացքում միայն վերստին նշեց, որ համոզմունք է հայտնել հակամարտությունը լոկ խաղաղ ճանապարհով լուծելու մասին: Հեյդար Ալիեւը դարձյալ բարձրացրեց իրենց 20 տոկոս տարածքների օկուպացման հարցը, որն այդպես էլ անարձագանք մնաց ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Ռուսաստանի նախագահների կողմից:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ
Մինսկ

ՄԻՆՍԿ

Նիկոլայ Գրիբկով. «Ցավալի է, որ մեր սպասելիքները չափից ավելի լավատեսական էին»

Սկիզբը էջ 1

Սակայն հետաքրքրականն առավելապես Գրիբկովի հայտնած երկու մտքերն էին, որոնք ուղղակիորեն կարող են առնչվել բանակցությունների ընթացքում արծարծվող դետալներին: Նախ համանախագահն ասաց, թե ղարաբաղյան կարգավորման ավարտից հետո Ռուսաստանը պատրաստ է Ղարաբաղի անվտանգության երաշխավորը դառնալ: Ադրբեջանցի լրագրողի հարցին, թե ի՞նչ է նշանակում «երաշխավոր դառնալ» արտահայտությունը, Գրիբկովը խուսափողական պատասխան տվեց. «Երբ խաղաղությունը հաստատվի, մենք մանրամասն կանդրադառնանք այդ հարցին»: Հիշեցնենք, որ ամենաակտիվ կերպով այսօր քննարկվում է խաղաղարար ուժերի՝ տարածաշրջանում տեղաբաշխման խնդիրը, եւ Գրիբկովի խոսքը կարող է ուղղակի ակնարկ լինել այդ հարցում ռուսական կողմի լուրջ շահագրգռվածության մասին:

Պարզ է, որ Ռուսաստանը երբեւէ չի ճանաչել ԼՂՀ-ի անկախությունը, սակայն, համենայն դեպս, վերջին շրջանի բանակցային գործընթացներում շրջանառության մեջ չի դրել, որպես կարգավորման գործընթացում «հետաքրքրված» կողմ, այսպես կոչված Ղարաբաղի ադրբեջանական համայնքի առկայությունը: Գրիբկովը պարզորոշ հայտարարեց, որ ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման գործընթացում ոչ թե երկու կամ երեք շահագրգիռ կողմ է տեսնում, այլ... չորս: Որպես հակամարտող կողմեր նա նկատի է առնում Հայաստանը եւ Ադրբեջանը (չնայած հայկական կողմն ի սկզբանե հայտարարում էր, թե հակամարտող կողմ է նաեւ ԼՂՀ-ն՝ պահանջելով որպես իրավահավասար սուբյեկտի նրա մասնակցությունը բանակցային գործընթացին), իսկ շահագրգիռ կողմեր՝ Ղարաբաղը եւ «Ղարաբաղի ադրբեջանական համայնքը»: Ավելին՝ Գրիբկովը փաստարկ է ներկայացնում, թե 1992 թ. ԵԱՀԿ նախարարների խորհուրդն ընդունել է այդպիսի մի որոշում: Կարճ ասած՝ Ռուսաստանի կողմից սեղանին է դրվում ԼՂՀ տարածքից գաղթած ադրբեջանցիների վերադարձի եւ վերաբնակեցման խնդիրը: Թե որն է ռուսական դիրքորոշման նման շրջադարձի պատճառը, Գրիբկովը ոչինչ չի հայտնում:

Ինչեւէ, եռակողմ հանդիպումից հետո նախագահները ոչինչ լրատվամիջոցներին չհայտնեցին, որին հաջորդեց քառյակի՝ Հայաստան, Վրաստան, Ադրբեջան, Ռուսաստան, նախագահների հանդիպումը, որը քննարկում էր տարածաշրջանային համագործակցության եւ խաղաղության ամրապնդման հեռանկարները: Քառյակը հանդես եկավ համատեղ հայտարարությամբ, որով կողմերը պատրաստվում են համատեղ համագործակցել հումանիտար օգնության ոլորտում: ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը շեշտեց, որ իրենց սիրտն ավելի է ցավում Կովկասում ստեղծված իրավիճակի համար, իսկ Ռուսաստանն ամեն ինչ կանի Մինսկի խմբի շրջանակներում նպաստելու ղարաբաղյան կոնֆլիկտի կարգավորմանը: Այս առումով հատկապես Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւն ակնարկեց, թե առանց հարցի կարգավորման որեւէ համագործակցություն հնարավոր չէ:

Անդրադառնալով ժնեւյան հանդիպման ձախողմանը, մեր հանրապետության նախագահը ձեռնպահ մնաց խոսելուց, ասելով միայն, թե պարզաբանման որոշ խնդիրներ կան:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Արդյունաբերական արտադրանքի եւ ՀՆԱ-ի աճով Հայաստանը Ադրբեջանից առաջ է

2001 թ. հունվար-ապրիլ ամիսներին Հայաստանի համախառն ներքին արտադրանքի (ՀՆԱ) աճը կազմել է 8,4 տոկոս, Ադրբեջանում՝ 8,3 տոկոս: ԱՊՀ վիճակագրության տվյալներով աճը Ղազախստանում կազմել է 11, Ուկրաինայում՝ 8,5, Տաջիկստանում՝ 7,9, Կիրգիզիայում՝ 6, Ռուսաստանում՝ 4, Վրաստանում՝ 1,9 տոկոս՝ 2000 թ. հունվար-ապրիլ ամիսների համեմատ:

Արդյունաբերական արտադրանքի աճի տեմպերով ԱՊՀ երկրներից առաջինը Ուկրաինան է՝ 18,4 տոկոս, ապա գալիս են Տաջիկստանը՝ 14, Կիրգիզիան՝ 11,6, Ղազախստանը՝ 11,3, Հայաստանը՝ 7,8, Ադրբեջանը՝ 5,4, Ռուսաստանը՝ 3,8, Բելառուսը եւ Մոլդովան՝ 2,7: ԱՊՀ երկրներից միակը Վրաստանն է, որտեղ գրանցվել է արդյունաբերական արտադրանքի նվազում՝ 9,5 տոկոս:

2001 թ. հունվար-ապրիլ ամիսներին նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ԱՊՀ երկրների միջեւ ապրանքաշրջանառությունն աճել է 33 տոկոսով:

Սեյրան Շահսուվարյանը նշանակվեց ՊՆ մամլո քարտուղար

Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանի հրամանով նախարարի մամլո քարտուղար է նշանակվել փոխգնդապետ Սեյրան Շահսուվարյանը: Վերջինս քաջ հայտնի է լրագրողական շրջանակներում ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվության եւ մամուլի վարչության պետի պաշտոնում 1993-97 թթ. իր արդյունավետ աշխատանքով:

Սեյրան Շահսուվարյանը 1997 թ. զորացրվել է Հայաստանի ազգային հեռուստատեսություն՝ որպես փոխտնօրեն: 1998 թ. նշանակվել է «Նորք» հեռուստաընկերության տնօրեն եւ այդ պաշտոնը վարել մինչեւ վերջինիս լուծարումը:

1999-2000 թթ. ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության պետի տեղակալն էր, այնուհետեւ՝ «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերության տնօրենը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

Սյունիքում պակասել է աշակերտների թիվը

ԿԱՊԱՆ, 1 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Սյունիքի մարզում տարեցտարի նվազում է աշակերտների թիվը: Եթե 1997 թ. մարզի դպրոցներում սովորում էր 7 հազար 915 աշակերտ, ապա 2000 թ. այդ թիվը, մարզպետարանի կրթության վարչության տվյալներով, նվազել է մինչեւ 6 հազար 675-ի: 2000-2001 ուսումնական տարում Կապանի թիվ 13 միջնակարգ դպրոցում հնարավոր եղավ բացել միայն մեկ առաջին դասարան: Մինչդեռ նախորդ տարիներին դպրոցն ունենում էր 5-6 առաջին դասարան:

Այս տարի Սյունիքի դպրոցները կավարտեն 2 հազար 960 աշակերտներ, որոնցից 44-ը մեդալի հավակնորդներ են: Նախորդ տարի ոսկե մեդալի է արժանացել մարզի 31 աշակերտ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ոլորտից

Պետական եկամուտների նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի նպատակն էր հրապարակել մայիս ամսին պետբյուջե կատարված մուտքերի չափը։ Այն կազմել է 15 մլրդ 700 մլն դրամ, որը 1 մլրդ 700 մլն դրամով ավելի է նախատեսվածից։ Դրա շնորհիվ հաջողվել է մասամբ որ հարկասուն մինչեւ ծգսում է քիչ հարկեր վճարել, փաստորեն ակնարկելով, թե խոսքը ում մասին կարող է լինել։

Անդրադառնալով մայիս ամսվա ցուցանիշներին, պետեկամուտների նախարարը վերստին հավաստեց, որ դրանք կատարվել են «ստվերի» բացահայտման, այլ ոչ թե կանխավճարների շնորհիվ։ Ընդհանուր մուտքերի նախարարը տեղեկացրեց, որ կառավարությունը քննարկել եւ ամ է ներկայացրել օրենքի նախագիծ, համաձայն որի ներմուծվող ֆիլտրով ծխախոտի համար բարձրացվել է 20 դոլարով եւ կազմել 120 դոլար, արտադրվողի համար մնացել 80 դոլար։ Առանց ֆիլտր ներմուծվող ծխախոտի հաստատագրված վճարը 30 դոլարից

«Մայիսի մուտքերի գերակատարումը ստվերայնության բացահայտման հետեւանք է»

Հավաստիացնում է պետեկամուտների նախարարը

լրացնել ապրիլ ամսվա թերհավաքումը։ Համեմատելով 1999 թ. մայիսի (11 մլրդ դրամ) եւ 2000 թ. մայիսի (10 մլրդ դրամ) տվյալների հետ, նախարարը նշեց, որ ավելի է հավաքվել առաջինի դեպքում 4 մլրդ, երկրորդի դեպքում՝ 5 մլրդ դրամ։ Ամփոփելով իր ներածական ելույթը, նա լրագրողներին վստահեցրեց, որ հունիս ամսին նույնպես անհրաժեշտ մուտքերը կհավաքվեն եւ կիսամյակային ցուցանիշները կապահովվեն։

«Ազգի» հարցը Անդրանիկ Մանուկյանին վերաբերում էր ապրիլ ամսվա թերհավաքմանը։ Ավելի կոնկրետ՝ ի՞նչը խանգարեց պետեկամուտների նախարարությանը այդ ամսին եւ ինչի՞ շնորհիվ հաջողվեց ապահովել մայիսի մուտքերը։ Նախարարը հայտնեց, որ ինքը նախապես համոզված էր, որ ապրիլը կլինի լավ ամիս եւ կապահովվեն ավելի շատ մուտքեր, քան նախատեսված էր։ Սակայն հաշվի չէր առնվել, թե «ինչքան խանգարողներ» կլինեն։ Մայիսին նախարարությունը պատրաստ էր դրան եւ կարողացավ հաղթահարել այդ խոչընդոտը։ «Ովքե՞ր էին խանգարողները» հարցին Անդրանիկ Մանուկյանը պատասխանեց, որ երբ ինքն ամբողջությամբ համոզված լինի այդ հարցում, առանձին կանդրադառնա։ Նա միայն նշեց, որ հարկասուն մինչեւ ծգսում է քիչ հարկեր վճարել, փաստորեն ակնարկելով, թե խոսքը ում մասին կարող է լինել։

պես ստվերայնության մասին բազմաթիվ հարցեր եղան։ Անդրանիկ Մանուկյանն այդ առնչությամբ հայտնեց, որ ինքն ունի հաշվարկներ, թե որքան է ստվերայնությունը, բայց առայժմ չցանկանալով ասել, սահմանափակվեց «շատ մեծ է» արտահայտությամբ։ Եթե «ստվերը» 50 տոկոսով բացահայտվի, ապա ամսական բյուջեի մուտքերը ներկայումս կկազմեն ոչ պակաս, քան 18 մլրդ դրամ։ Ներկաներին նախարարը հիշեցրեց իր նշանակման սկիզբը, երբ կարծիք էր հայտնվում, որ ինքը կծախողվի, սակայն դա տեղի չունեցավ, եւ պայքարը ստվերի դեմ քայլ առ քայլ շարունակվելու է, քանզի «եթե միանգամից սկսենք՝ մեզ կուտեն»։

Գերավճարների վերաբերյալ տեղեկացվեց, որ ապրիլին վերադարձվել է 1 մլրդ 300 մլն, մայիսին՝ 460 մլն դրամ, հիմնականում «Մանես եւ Վալեքսին» ու «Մաքուր երկաթի գործարանին»։ 8 մլրդ դրամով կրճատվել են նաեւ տարբեր կազմակերպությունների պարտքերը (պարտքերը պետբյուջեին)։ Դեղերի վաճառքից գանձված ավելացված արժեքի հարկի գումարներն արդեն հավաքվել են համապատասխան հաշվին, եւ խորհրդարանը պետք է որոշի դրանց բաշխման կարգը։ Ծխախոտի հաստատագրված դրույքաչափերի վերաբերյալ պետեկամուտների նախարարը տեղեկացրեց, որ կառավարությունը քննարկել եւ ԱԺ է ներկայացրել օրենքի նախագիծ...

բարձրացվել է 60 դոլարի, արտադրվողինը՝ 22 դոլարից 35 դոլարի։ Պատճառը տեղական արտադրողի դժգոհությունն է դեռեւս գործող դրույքաչափերից, ինչի հետեւանքով «Գրանդ տոբակոն» արդեն 1 ամիս չի աշխատում։ Ընկերության ղեկավարությունը հայտնում է, որ ավելի շահավետ է ծխախոտ արտադրել Նիժնի Նովգորոդում գտնվող իրենց գործարանում եւ ներմուծել Հայաստան։ Օրենքի նոր նախագիծը հիմնավորելիս Անդրանիկ Մանուկյանը վկայակոչեց հարեւան Վրաստանի մոտեցումն այս հարցում, որտեղ տեղական ֆիլտրով ծխախոտի օգտին հաստատագրված վճարի տարբերությունը 61 դոլար է։

Վերադառնալով այս տարվա բյուջեին՝ նախարարը նշեց, որ այն հնարավորինս իրատեսական է։ Ներկայումս արտահանման ծավալները կտրուկ աճել են, ներմուծմանը՝ ընկել են 25-30 տոկոսով։ Դա, ճիշտ է, դրական երեւույթ է, բայց այս պահի համար նշանակում է մուտքերի նվազում։ «2002 թ., երբ կլինի տնտեսական աճ, եւ կսկսեն հարկեր վճարել այն խոշոր ձեռնարկությունները, որոնք այժմ ազատված են դրանցից, այդ ժամանակ կարելի է ավելի բարձր մուտքեր նախատեսել», իր խոսքը եզրափակեց երկրի գլխավոր հարկահավաքը։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Մանկական աշխարհին» ոչ ոք 1,5 մլն դոլար չի տալիս

Հունիսի մեկին, զարմանալի զուգադիպությամբ, երեխաների պաշտպանության միջազգային օրը, «Մանկական աշխարհը» երկրորդ անգամ հանվեց աճուրդով վաճառքի ու չվաճառվեց։ Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության արտաքին կապերի ու լրատվության վարչությունից, աճուրդին, որը երկրորդն էր (առաջինը կայացել է ապրիլի 27-ին), ոչ մի հայտ չներկայացվեց։ Հանրախանութը երկամսյա ժամկետում վաճառքի էր ներկայացվել ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշմամբ։ Հանրախանութի մասնավորեցման գործընթացում հաջորդ քայլի իրավունքը «Կենտրոն» համայնքի ավագանու խորհրդինն է, քանի որ հաստատությունը պատկանում է այդ համայնքին։ Թերեւս հանրախանութը աճուրդի հանվի վերանայված գնով։ Հիշեցնենք, որ հանրախանութի նախնական գինը 1,5 մլն դոլար է եղել։ Մասնագետների կարծիքով, մայրաքաղաքի կենտրոնում, Հանրապետության հրապարակի հարեւանությամբ, ամենաթանկ գնահատվող տարածքում գտնվող հանրախանութի այդ գինը լիովին իրատեսական է, քանի որ 1 քառ. մետրը այդ տարածքում գնահատվում է 250-300 ԱՄՆ դոլար, եւ ինչ-որ առումով զարմանալի է, որ 1 քառ. մետրը նույնիսկ 150 դոլարով մի ամբողջ շենք գնել ցանկացողներ չկան։

Կոլեկտիվներն են հավակնում գնելու «Հայէլեկտրամեքենան» ու «Մարսը»

Հունիսի մեկին ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունում տեղի ունեցած ռազմավարական նշանակություն ունեցող ընկերությունների պետական գույքի առաջնահերթ մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացնող հանձնաժողովի նիստում ամփոփվեցին նաեւ «Հայէլեկտրամեքենա» եւ «Մարս» բաժնետիրական ընկերությունների մասնավորեցման առաջարկները։ Ինչպես «Ազգին» տեղեկացրին այդ նախարարության արտաքին կապերի ու լրատվության վարչությունից, «Մարսի» համար ստացվել է հինգ առաջարկ, որոնցից երկուսը մասնակի (գործարանի մի մասի համար), երեքը՝ ամբողջական։ Քանի որ վարչության պետ Մ. Ստեփանյանը ոչինչ լրացուցիչ չտեղեկացրեց, մեր կողմից ավելացնենք, որ առաջին երկու հայտերից մեկը կոլեկտիվի կողմից է եղել (ավելի ճիշտ՝ տնօրեն Ստեփան Դեմիրճյանի), իսկ մյուսը՝ այդ ձեռնարկության տարածքի մի մասը վարձակալած բրիտանական «Ֆարմատեկ» ընկերության։ Եկող ուրբաթ, ամենայն հավանականությամբ, հանձնաժողովը որոշում կկայացնի եղած հայտերից մեկին նախապատվություն տալու մասին։ Ինչ վերաբերում է «Հայէլեկտրամեքենայի» մոտ 57 տոկոս պետական բաժնեմասի հետագա «ճակատագրին», ապա նույն աղբյուրը տեղեկացրեց, որ հանձնաժողովը մերժել է միակ առաջարկը՝ ստացված կոլեկտիվի կողմից (որն այսօր տնօրինում է մնացած բաժնեմասը)։ Առաջարկվել է կոլեկտիվին ներկայացնել առաջարկների նոր փաթեթ, որը ստացվելու դեպքում, ենթադրաբար, կքննվի հաջորդ ուրբաթ։

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Խաղահրապարակի բացում Թեքեյան կենտրոնի հարեւանությամբ

Երեկ երեխաների պաշտպանության միջազգային օրն էր

Կանանց միջազգային ակումբը, որի նախագահը Նանե Օսկանյանն է, երեկ, երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա կապակցությամբ գեղեցիկ նախաձեռնություն էր իրականացրել. Թեքեյան կենտրոնի հարեւանությամբ գտնվող այգում բացվեց մանկական խաղահրապարակ։ Հանդիսավոր միջոցառմանը մասնակցում էին առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանը, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, կանանց միջազգային ակումբն իր ողջ կազմով, Կենտրոն համայնքի քաղաքապետ Արարատ Զուրաբյանը, դեսպանները իրենց շքախմբերով եւ այլք։ Իսկ ամենակարեւորը՝ խաղահրապարակի օրինական տեր ու տիրակալի իրավունքով եկել էին երեխաները, որոնք, տոնականորեն տրամադրված ու հագնված, անհամբերությամբ սպասում էին միջոցառման հանդիսավոր մասի ավարտին, որ «գրավեն» խաղահրապարակը։ Քանի որ փոքրիկներին՝ մարդկության ամենաանհանգիստ, ամենաանմեղ ու գեղեցիկ զանգվածին կառավարելն իրոք անհնարին է, ելույթ ունեցող մեծահասակներն աշխատեցին հնարավորինս հակիրճ շարադրել իրենց մտքերը՝ շտապելով ապարեզը զիջել օրվա հերոսներին։

Տկն Նանե Օսկանյանն իր երախտագիտությունը հայտնեց այն բարերարներին, որոնց նվիրատվությունների շնորհիվ կառուցվել էր թեպետ փոքրիկ, սակայն գեղատեսիլ խաղահրապարակը։ Կենտրոնի քաղաքապետ Արարատ Զուրաբյանն իր հերթին երախտագիտություն հայտնեց կանանց միջազգային ակումբին՝ նշելով, որ նման խաղահրապարակների անհրաժեշտությունը քաղաքում վաղուց է զգացվում։ Այնուհետեւ ելույթ ունեցավ Երեւանի քաղաքապետը, որն էլ ամենայն հանդիսավորությամբ խոստացավ, որ երեխաների իրավահավասարության սկզբունքից ելնելով՝ յուրաքանչյուր նորաբաց տնակային կողքին խաղահրապարակ է կառուցել տալու։

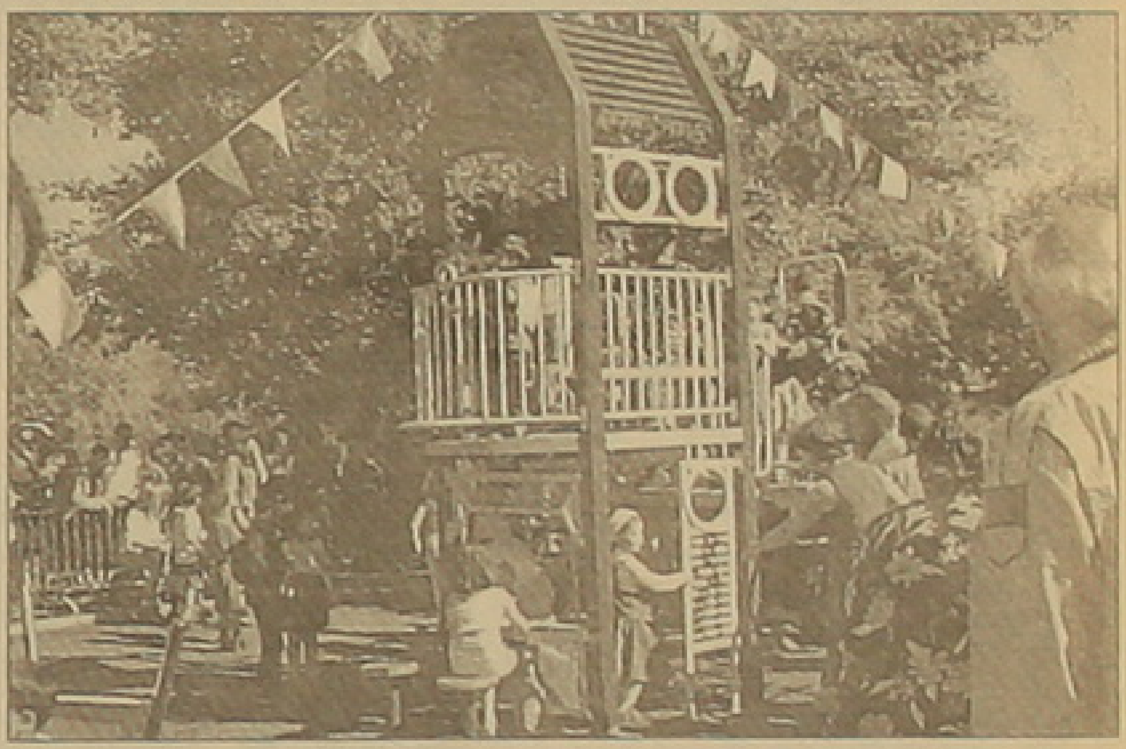

Այս, ինչպես նաեւ խաղահրապարակում իրենց բաժանվելիք պաղպաղակների հեռանկարը չափազանց գրավիչ թվաց երեխաներին, եւ նրանք գոռում-գոչյուններով հայտնեցին իրենց գոհունակությունը։ Խաղահրապարակի բացման արարողությանը նախորդեցին փոքրիկների պարային ելույթները, ապա տկն Բելլա Քոչարյանին վստահվեց ժապավենը կտրելու պատիվը։ Խաղահրապարակը երեխաներին, ըստ ամենայնի, դուր եկավ, քանի որ արագորեն գրավեցին ողջ տարածքն ու բոլոր կառույցները։ Իսկ ծնողներին տեղեկացվեց, որ խաղահրապարակն անվճար է, մշտապես գործելու է եւ քաղաքապետարանի ու քաղաքապետարանի ջանքերով մշտապես պահվելու է մաքուր ու սարքին վիճակում։

ԱՆՈՒՇ ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

«Աշոտ Բլեյանի նկատմամբ անմիջական մեղադրանք չկա»

«Ավելին՝ քրեական գործ չկա», հայտարարեցին փաստաբանները

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախկին նախարար, ներկայումս դատապարտյալ Աշոտ Բլեյանի դատապաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանը հունիսի 1-ին լրագրողների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ մեկնաբանեց իր պաշտպանյալի նկատմամբ ՀՀ քրեական եւ զինվորական գործերով վերաքննիչ դատարանի կայացրած դատավճիռը։ Փաստաբանի ասելով, թեպետ վերաքննիչ դատարանը որոշակիորեն սրբագրեց առաջին ատյանի կայացրած դատավճիռը՝ 7 տարի սահմանված պատժաժամկետն իջեցնելով 5-ի, նրան ազատելով նաեւ պետությանը հասցված վնասը փոխհատուցելու պահանջից, այնուամենայնիվ «տեխնիկական» փոփոխությունն իրենց չի կարող բավարարել։

Ռոբերտ Գրիգորյանը նշեց, որ դատական երկու ատյաններում քննվելուց հետո Ա. Բլեյանը որոշակիորեն թոթափվել է նախաքննության ներկայացրած բազում մեղադրանքներից։ Մեղադրանքներից մեկը վերադարձվել է նախաքննություն, մյուսից մեղադրող կողմն է հրաժարվել, վերաքննիչ դատարանը վերացրել է որոշ հոդվածներ, բայց եւ այնպես կայացված դատավճիռն օրինական չի կարող համարվել, որովհետեւ մնացյալ 4 մեղադրանքները հիմնված են ենթադրությունների վրա։ Դատավճիռն արդեն բողոքարկվել է ՀՀ վճռաբեկ դատարանում։

Իրավապաշտպաններից բացի, հանդիպմանը մասնակցում էր նաեւ փաստաբան Ռուբեն Սահակյանը, որը պարզաբանման համար մի քանի հարց ուղղեց գործընկերոջը՝ Ռ. Գրիգորյանին, հետո հայտարարեց, թե իբրեւ վճռաբեկ դատարանում արտոնագրված փաստաբան, կստորագրեր ներկայացված վճռաբեկ բողոքը։ Երկու փաստաբանների հարցուպատասխանից վերջապես պարզ դարձավ, թե որտեղից ծնունդ առավ «Բլեյանի գործ» կոչվածը։ Հայտարարությա՞ն հիման վրա, դիմումի՞, թե՞ քաղաքական պատվերի արդյունքում, ինչը պնդում էին որոշ իրավապաշտպաններ եւ մեծ ցանկություն ունեին դա լսելու դատապաշտպանի շուրթերից, սակայն հուսախաբ եղան։

Ռոբերտ Գրիգորյանը բացատրեց, որ ուսումնասիրել են դպրոցի հաշվապահական գործունեությունը, որի արդյունքում քր. գործ է հարուցվել, որոշ փաստաթղթերի հիման վրա դրանից մի մաս է առանձնացվել, որը հետին թվով համարակալվել է իբրեւ քր. գործ։ Ռուբեն Սահակյանը նշեց, որ դա նույն երեւույթն է, ինչ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով ամբաստանյալ Միսակ Մկրտչյանինը, փաստաբան Նիկոլայ Բաղդասարյանինը։ Նրանց դեմ նույնպես քրեական գործ չի հարուցվել, սակայն մեղադրանք կա։

Փաստաբանները ցույց տվեցին, որ դա իրավապահ մարմինների եւ դատարանների արատավոր գործելաոճի արդյունք է, որից բաժին է հասել նաեւ Աշոտ Բլեյանին։ «Քրեական գործ գոյություն չի ունեցել, հետեւաբար այդ գործով կայացված բոլոր գործողություններն ապօրինի են, էլ ինչի մասին ենք խոսում», կտրուկ հայտարարեց Ռ. Սահակյանը՝ դրանով վերջ տալով բոլոր տրտունջ ու հուզիչ մեկնաբանություններին։

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Թիֆլիսի պատվավոր քաղաքացին՝ Ալեքսանդր Մանթաշյան

Վերջերս լրացավ նավթի արքա, միլիոնատեր եւ հայտնի բարեգործ Ալեքսանդր Հովհաննեսի Մանթաշյանի մահվան 90-ամյակը:

Մանթաշյանի մասին միգուցե շատերն են գրել, բայց քչերը գիտեն Թիֆլիսը (եւ ոչ միայն) շենացնելու եւ բազմաթիվ տներ կառուցելու նրա կոնկրետ գործերի մասին: Նրա կյանքի ուղին այսօր էլ արժեքավոր է եւ խիստ ուսանելի:

Ա. Մանթաշյանը միայն Թիֆլիսում ունեցել է 30-ի չափ կալվածքներ: Այս ամենը, ցավոք, խորհրդային իշխանությունները բռնագրավեցին 1920-ական թվերին:

Ներկայացնում ենք մեծ հոգու տեր մարդու եւ գթասիրտ բարերարի թիֆլիսյան հետքերը՝ լուսանկարներով:

ՍԱՐԳԻՍ ԴԱՐՉԻՆՅԱՆ

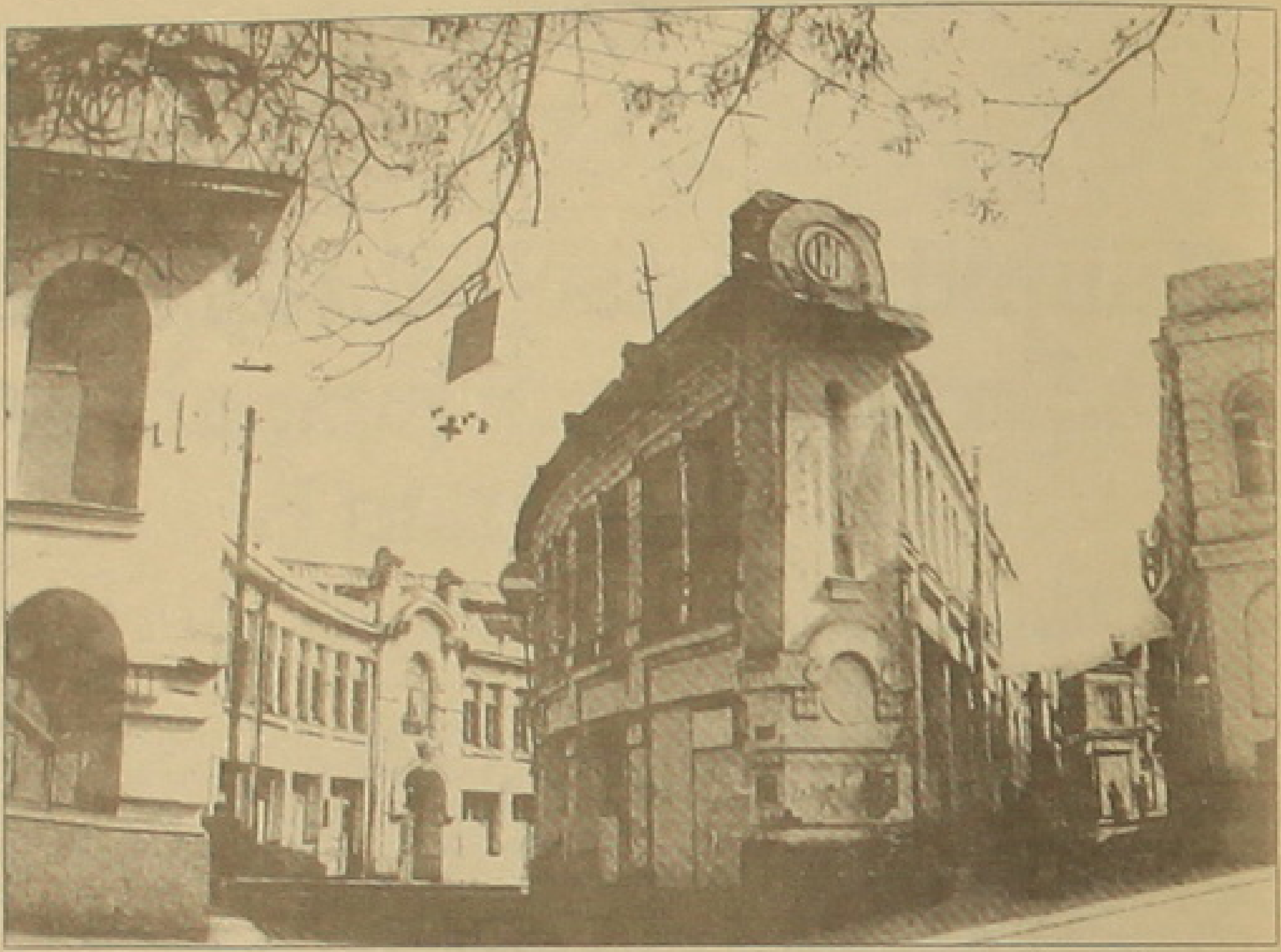

«Մանթաշյան առեւտրական շարքեր» (այժմ կոշիկի ու կաշվի գործարան), Վասնի ռյադ փողոց: Ինժեներ-ճարտարապետ Ղազար Սարգսյան:

Մանթաշյանի ընտանեկան հիմնական կացարանը, որը գտնվում է Լերմոնտովսկայա եւ Պասկեւիչի (այժմ Գ. Քիքոձե) փողոցների անկյունում, թիվ 18/8 (ճարտարապետն է Քրիստափոր Տեր-Սարգսյանը): 1922 թ. տունն ազգայնացվեց եւ վերածվեց «Արվեստի տան»:

Ալ. Մանթաշյանի քարավանատունը, ինչպես եւ առեւտրական տունը (այսօր այդտեղ են տեղավորված Թբիլիսիի Կրծանիսի շրջանի ժողովրդական դատարանը, «Ամիրանի» կարի ֆաբրիկան եւ ոսկերչական գործարանի մի մասը: Շինությունը գտնվում է Արմյանսկի բազար (այժմ Լեսելիձե) փողոցում, թիվ 22: Կառուցվել է 1881 թ.: 1902 թ. շինվել են կից կառույցները:

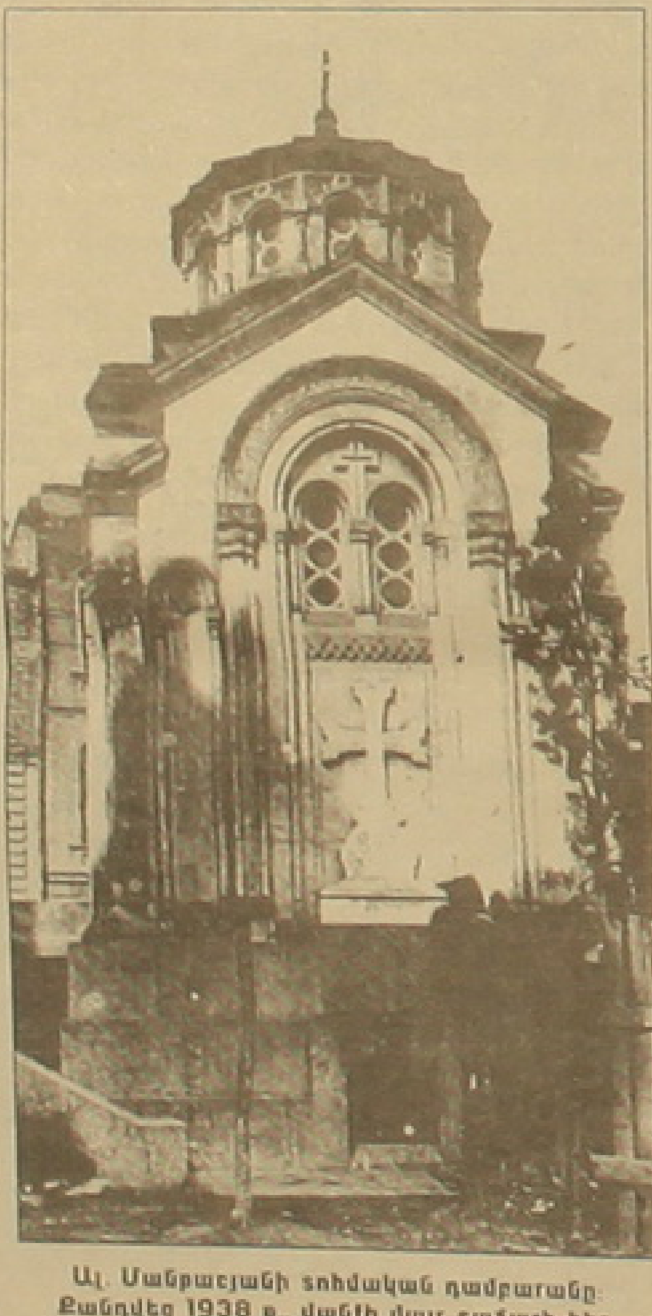

Ալ. Մանթաշյանի տոհմական դամբարանը: Քանդվեց 1938 թ.՝ վանքի մայր տաճարի հետ, որի գավթում գտնվում էր այդ շինությունը (արխիվային լուսանկար):

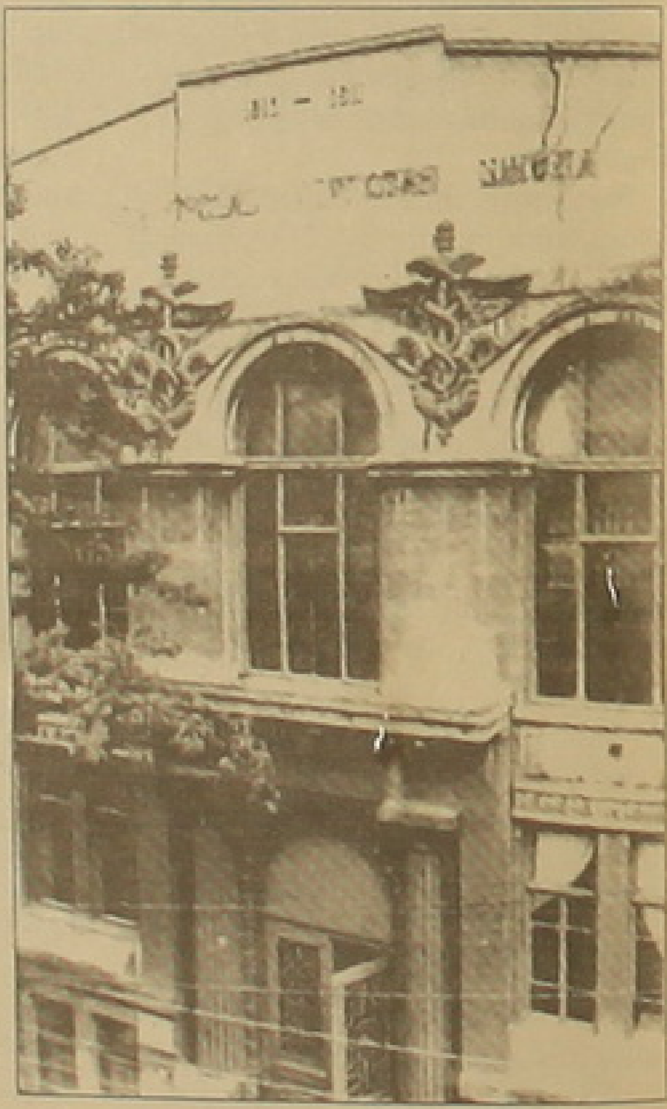

Ալ. Մանթաշյանի անվան առեւտրական դպրոցը, կառուցված 1910-1911 թթ.: Ինժեներն է Ղազար Սարգսյանը: Բեբուտովսկայա (այժմ Լ. Ասաթիանի), թ. 50: Հոկտեմբերյան հեղաշրջումից հետո այստեղ տեղավորվեց թիվ 43 միջնակարգ դպրոցը: 1998 թ. հունիսին, հիմնական նորոգման պատրվակով սկսեցին ջարդել շենքի ճակատի վերին մասը, որտեղ ռուսերեն մակագրված էր դպրոցի անունը:

Հայոց բիզնես. Դարեր եւ դասեր՝ Խաչատուր Դադայանի շարադրությամբ

«Սիրտս իմ յղեսցի առ հայրենին...»

Այսուհետեւ պարբերաբար «Ազգը» տպագրելու է հոդվածներ եւ նյութեր հայոց բիզնեսի եւ նրա լավագույն ներկայացուցիչների մասին: Անշուշտ, լավագույն ասելով նկատի ունենք ոչ միայն տվյալ անձնավորության գործարարության ասպարեզում ունեցած հաջողությունների եւ ունեցած նյութական կարողությունների արժեքը, այլեւ մանավանդ ազգին ու հայրենիքին կատարած բարերարությունները:

Նոր Ջուղան՝ ներկայիս Սպահանի արվարձաններից մեկը, իր հիմնադրումից սկսած (1605 թ.) բացառիկ դեր է խաղացել ժամանակի համաշխարհային առեւտրի մեջ: Այստեղ պատրաստում էին պրոֆեսիոնալ վաճառականներ, մանկուց ուսուցանում էին առեւտրի արվեստ, օտար լեզուներ, թվաբանություն, աշխարհագրություն... Դարեր շարունակ նորջուղայեցի վաճառականները տասնամյակներով շրջում էին աշխարհով մեկ: Կոստանդ Ջուղայեցին իր «Աշխարհաժողովում» թվարկում է բազմաթիվ երկրներ ու քաղաքներ, որտեղ առեւտուր էին անում ջուղայեցիները: Գուցե տարօրինակ թվա, սակայն այդ ընդարձակ ցանկում նշված է նաեւ «ենկի դունիան»՝ «յանկիների աշխարհը», այսինքն՝ Ամերիկան:

Ըստ Նոր Ջուղայի պատմության լավագույն գիտակներից մեկի՝ Հ. Խաչիկյանի, քաղաքն ուներ արեւելքից արեւմուտք ձգվող, 3276 քայլ երկարությամբ եւ 16 քայլ լայնությամբ գլխավոր պողոտա, որը նշանավոր խոջա Նազարի անվամբ կոչվում էր Նազարի խիաբան: Պողոտան բաժանված էր երկու հատվածի. Մարֆրազենց դուռ կոչվող արեւմտյան կողմում բնակություն էին հաստատել լուսավորչական հայերը, որոնք ունեին 24 եկեղեցի ու մեկ վանք (Սբ. Ամենափրկիչ), իսկ Շահրիմանյանց դուռ կոչվող արեւելյան կողմում բնակվում էին կաթոլիկ հայերը, որոնք ունեին 7 եկեղեցի: Նազարի խիաբանի հետ աջ ու ձախ կողմերից հատվում էին 10-ական ուղղագիծ ու լայնարձակ փողոցներ: Տները գաջով պատված էին, կահ-կարասիի մեջ սովորական էին Վենետիկից ու Նյուրնբերգից բերված պերճանքի իրերը, հախճապակին, բյուրեղապակին, իսկ օտարերկրյա հյուրեր ընդունելիս ոսկե դանակ ու պատառաքաղ էին օգտագործում:

Ջուղահայերի փառքը, համբավը, հեղինակությունն այնքան բարձր էին, որ աշխարհի ոչ մի լեզվում «խոջա» եւ «ջուղայեցի» բառերը չէին թարգմանվում: Նորջուղայեցիները հպարտանում էին իրենց ազգային պատկանելությամբ եւ հատկապես այդ քաղաքից սերված լինելու հանգամանքով:

Աշխարհաշրջիկ ջուղահայերն առասպելական սեր էին տածում իրենց քաղաքի հանդեպ, եւ սիրո ու նվիրվածության այդպիսի մի հուզիչ դրսեւորման մասին է ստորեւ պատմվողը:

... 1751 թ., 70 տարեկան հասակում, Հնդկաստանի Մադրաս քաղաքում վախճանվեց խոջա Պետրոս Ոսկանյանը: Նրա տապանաքարի վրա լատիներեն այսպիսի արձանագրություն փորագրեցին. «Մարդ, որի համբավը տարածվեց ամեն կողմ, նույնիսկ՝ մինչ երկինք, ախոյան խաղաղության, պաշտպան հայոց, բարերար աղքատին»:

Ո՞վ էր այս մարդը՝ հայոց պաշտպանը, աղքատի բարերարը:

Նորջուղայեցի էր, եւ հազարավոր իր համաքաղաքացիների նման եկել էր Հնդկաստան՝ վաճառականությամբ զբաղվելու: Սկսել էր կոշկեղենի մանր առեւտրով: Ապա Արկոդի նաբաբից ձեռք էր բերել մենաշնորհ, սկսել էր զբաղվել ակնավաճառությամբ եւ դարձել առասպելական հարստության տեր մարդ: Բավական է ասել, որ երբ 1746-ին անգլիացիները ֆրանսիացիներից գրավեցին Մադրասը, ապա ավերեցին նաեւ խոջա Պետրոսին պատկանող 33 տները:

Բարերարությունն այս քրիստոնյա հայի արյան մեջ էր, ապրելակերպ: Կառուցել էր Սեյիդաբադ քաղաքի մերձակայքում գտնվող Մամլան գյուղի 133 աստիճաններով սանդուղքը, Սբ. Թովմասի բլրի գագաթի վրա՝ 160 աստիճաններով սանդուղքը, իսկ 1725-ին, ծախսելով վիթխարի մի գումար՝ Սարիար գետի բազմակամար կամուրջը:

Բայց եթե այս ամենը հարգանաց տուրք էր Հնդկաստանին, ապա հոգու ու սրտի ափիբերան սեր էր տածում իր հեռավոր հայրենիքի ու հարազատ քաղաքի հանդեպ: Զուր չէ, որ խոշոր գումարներ էր կտակել Սբ. Էջմիածնի, Երուսաղեմի, Մուշի հայոց վանքերին, Հռոմի Սբ. Պետրոս տաճարին, 1000 թուման՝ Նոր Ջուղայում դպրոց հիմնելու եւ 400 թուման՝ աղքատանոց կառուցելու համար:

Սակայն Պետրոս Ոսկանյանի սիրտը հավերժ իր չնաշխարհիկ ծննդավայրի հետ էր, որտեղից դուրս էր եկել պատանի հասակում՝ այնտեղ կարծես թողնելով իր սիրտը: Դրա ապացույցը չէ՞ր, արդյոք, որ սեփական ձեռքով կտակել էր.

Սիրտս իմ ցանկա զհայրենի,
Թե գնալով չըժամանեցի,
Յորժամ հասցէ ինձ որ վերջին
Սիրտս իմ յղեսցի առ հայրենին,
Չի գերեզմանս անդ լիցի իմ
Պետրոս Ոսկանիս:

Ըստ ավանդության, խոջա Պետրոսի մահվանից հետո նրա սիրտը դնում են ոսկե տուփի մեջ, տանում Նոր Ջուղա ու հանձնում մայր հողին...

ՑԵՏ ԳՐՈՑ

Աշխարհի մեծ մարդերը կգնահատե այն ատեն, երբ զանոնք կթաղե, իսկ անոնց արձանները կգնահատե այն ատեն, երբ պեղումները կկատարե:

ՕՍԿԱՐ ՏԵՍԱԿԵՍ

Կոռուպցիան ակադեմիական շրջանակներում

Կասպիական ավազանն իր սեւ ոսկու եւ բնական գազի պաշարներով, ինչպես նաեւ դրա հետ կապված տարածաշրջանի, մասնավորապես Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման խնդիրները շարունակում են մնալ աշխարհի եւ հատկապես ԱՄՆ-ի ուշադրության կենտրոնում: Չնայած հավաստիացումներին, թե Մ. Նահանգները չի հավակնում Ռուսաստանին մեկուսացնել կամ ստորադասել, որոշ հետազոտական կենտրոնների հրատարակություններում ճշվում է, որ երկու պետությունների միջեւ լարվածությունը սրվում է այն աստիճան, որ որոշ տեսաբաններ դրան տալիս են «մինի սառը պատերազմ» անվանումը: Այդ կենտրոններից մեկի վերջերս կազմակերպած կոնֆերանսի մասին է հետեւյալ նամակը, որը «Արմինյըն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթին է ուղարկել Մուրադ Այեմօղլի անունով մի թուրք:
Անդրադառնալով ապրիլի 23-ին Հարվարդի համալսարանի «Կառավարման Քենեդի դպրոցում» տեղի ունեցած «Բանակցություններ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ: Դեպի ո՞ւր» խորագրով բանավեճին, նա ճշում է ակադեմիական շրջանակներում դիտավորյալ աղավաղումների եւ ապատեղեկատվությունների մասին: Ստորեւ այդ հոդվածի հիմնական մասերի թարգմանությունը:

Կոռուպցիան ակադեմիական շրջանակներում հայտնի երեւույթ է: Կառավարություններ, շահագրգիռ խմբակցություններ եւ նրանց կողմից վարձված քաղաքական աշխատանքներ տանողները սերտորեն համագործակցում են` ստեղծելու ամբիոններ, հետազոտության կենտրոններ, հրատարակելու գրքեր եւ հոդվածներ, ինչպես նաեւ անցկացնելու կոնֆերանսներ եւ սեմինարներ իրենց որդեգրած որոշակի քաղաքականությանը կանաչ ճանապարհ հարթելու նպատակով:

Հարվարդում կայացած վերոհիշյալ բանավեճն ուներ որոշակի ադրբեջանամետ ուղղվածություն եւ այնտեղ ներկայացված զեկուցումները պատմականորեն թերի էին, աղճատված եւ մոլորեցնող: Նախկինում պետքարտուղարության աշխատակից, իսկ ներկայիս Կասպիական ուսումնասիրությունների ծրագրի տնօրեն տիկին Բրենդա Շաֆֆերը, որը հայտնի է «Լոս Անջելես թայմսում» «Կոռադասված ամերիկյան օժանդակությունը մնում է լուծման բանալին Կովկասում» եւ «Մայամի հերալդում» տպագրված «Խաղաղություն Կովկասին» իր ադրբեջանամետ հոդվածներով նախագահում էր բանավեճը, որի մասնակիցներն էին պետքարտուղարության հատուկ բանագնաց Քերի Քավանոն, Բաֆլի Խազար համալսարանի նախագահ դոկտ. Համլետ Իսախանլին եւ Չիկագոյի համալսարանից քաղաքագետ դոկտ. Ռոնալդ Սյունին:

Հենց սկզբից Շաֆֆերը կանխորոշեց բանավեճի ընթացքը, նշելով. «Մենք դեպի առաջ ենք նայում, ոչ դեպի ետ: Չենք ցանկանում հանգամանալից կանգ առնել անցյալի աստելությունների, կրոնական հակամարտությունների եւ անարդարությունների վրա: Խնդրում եմ ձեր հարցերն ուղղեք այդ շրջանակներում»: Ավելին, ծեռք բարձրացրածներից ընդամենը մի քանի հոգու թույլատրվեց հարց տալ: Մյուսներին, որոնք կարող էին բանավեճի բնույթին հակասող բաներ ասել, ընդհանրապես ձայն չտրվեց: Քերի Քավանոն նշելով, որ «խաղաղությունը նախապայման է առաջադիմության, եւ որ առանց խաղաղության տարածաշրջանը երբեք էլ ի վիճակի չի լինի իրագործել իր ամբողջական հնարավորությունները», մոռացավ անդրադառնալ Հայաստանի դեմ ուղղված ադրբեջանական թշնամական պրոպագանդային: Իսկ երբ հայկական սփյուռքի հարցն առաջ քաշվեց, եւ Քերի Քավանոն ասաց, որ «իրենց գյուղերից դուրս գալով հայերը Առաջին աշխարհամարտի օրերին հաստատվեցին Միացյալ Նահանգներում` կազմելով նոր գաղութներ եւ համայնքներ», Ռոնալդ Սյունին, որը հայտնի է ազգայնամոլության դեմ իր բացասական հայացքներով, իմանալով հանդերձ այդ կազմավորումների իսկական պատմությունը, փորձ անգամ չարեց ուղղելու սխալ արտահայտությունը: Ընդհակառակը, նա ուժեղ քննադատության ենթարկեց ազգայնականներին, որոնք Ղարաբաղը ցանկանում են միացնել Հայաստանին, եւ լռության մատնեց Ղարաբաղի, Նախիջեւանի կամ Անատոլիայի հայերից ազատվելու ադրբեջանցիների կամ անցյալում թուրքերի ծեռնարկած փաստերը: «Մենք պետք է վերանայենք եզակի ինքնորոշման հասկացությունը եւ առավել ուշադրություն դարձնենք բազմակի ինքնորոշումներ հասկացությանը», ասաց նա` ցանկանալով նշել, որ Ղարաբաղը կարող է միայն դե ֆակտո անկախություն ունենալ Ադրբեջանի կազմում: Յուրախություն ադրբեջանցիների, նա նույնիսկ Լաչինի միջանցքը Ղարաբաղին թողնելը գործնականորեն ճիշտ չհամարեց:

Այնուհետեւ ադրբեջանցի դոկտ. Համլետ Իսախանլին խոսք առնելով, ասաց հետեւյալը. «Կոմպրոմիսային ծեւ է նաեւ տարածաշրջանի երեք հանրապետությունների միջեւ իշխանությունը բաշխելու հնարավորությունը: Ապագան կառուցելու լավագույն տարբերակը թափանցիկ սահմաններ ունենալն է, առեւտրի, ակադեմիական կենտրոնների եւ կրթական համագործակցության լայն ապահովումով»: Հիանալի բառեր, որոնք, սակայն, չեն բացատրում թուրք-ադրբեջանական ներկա շրջափակումը եւ հակահայկական հիստերիան, թե ցեղասպանություն տեղի չի ունեցել:

Բանավեճն, այսպիսով, չկարողացավ ճիշտ ու հստակ պատկերացում տալ ներկա իրադարձությունների ու քաղաքական նպատակների մասին: Հայկական կողմը փաստորեն չէր ներկայացված, քանի որ հայկական ծագումով միակ մասնակիցը, իր իսկ ասելով, եկել էր իր անձնական տեսակետները հայտնելու:

Նման բանավեճերն օգուտ չեն կարող տալ: Անցյալ տարվա բանավեճը Վաշինգտոնի ամերիկյան համալսարանում («Ղարաբաղի ճգնաժամը: Լուծումներ գտնելու ժամանակը» խորագրով) շատ ավելի արդյունավետ էր եւ կոնստրուկտիվ:

Ավելացնենք, որ գիտության եւ միջազգային խնդիրների Բելֆեր կենտրոնը Հարվարդի համալսարանում, որի Կասպիական ուսումնասիրությունների ծրագրի նախաձեռնությամբ էր կազմակերպվել վերոհիշյալ բանավեճը, հիմնվել է 1973-ին, համալսարանի արվեստի եւ գիտության ֆակուլտետում: Դրա հիմնական նպատակն է եղել լուրջ ուսումնասիրություններ կատարել միջուկային վտանգների եւ զինամթերքի մրցավազքի հսկողության ուղղությամբ: Հիմնադրումից հինգ տարի անց Ֆորդ հիմնարկության հատկացրած մեծագումար գրանտը հնարավոր է դարձնում Կառավարման Քենեդի դպրոցում բացել հետազոտությունների մշտական մի կենտրոն, որը 1990-ին ընդլայնելով իր գործունեությունը, ընդգրկել է նաեւ գիտության, տեխնոլոգիայի եւ հասարակական-քաղաքական ծրագրեր: Կասպիական ուսումնասիրությունների ծրագիրը վերջերս է հիմնվել այդ տարածաշրջանի պրոֆիլը բարձրացնելու, ինչպես նաեւ դրա հետագա ճակատագիրը ծեւավորող ապագա մասնագետներ պատրաստելու նպատակով:

Մայիսի 25-27-ը Մադրիդի շքեղ հյուրանոցներից մեկում, 85 երկրների ազգային օթյակների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ տեղի ունեցավ մասոնների համաշխարհային համագումարը: Մասոնների ներկայացուցիչներին ընդունել է Իսպանիայի Սենատի նախագահը: Համագումարի օրակարգում 3-րդ հազարամյակի խնդիրներն էին: Համագումարի մասնակիցների կարծիքով` գլոբալիզացիայի ժամանակաշրջանի եւ 3-րդ հազարամյակի խնդիրների լուծման միակ արդյունավետ

Մասոնների համաշխարհային համագումարը քննարկեց 3-րդ հազարամյակի հարցերը

տարբերակը վերազգային եւ վերկրոնական լուծումներն են: Համագումարի բացման խոսքով հանդես է եկել Իսպանիայի մասոնների գերագույն վարպետ Թոմաս Սորվեն, որը իր ելույթում կարեւորել է նաեւ, որ նման խորհրդաժողով միջոցառումը տեղի է ունենում Իսպանիայում, որտեղ 20 տարի առաջ մասոնականությունն արգելված էր: Ֆրանկոյի բռնապետության տարիներին 14 հազար մասոն մահապատժի է ենթարկվել եւ 40 հազարը հարկադրված հեռացել երկրից: Ուստի ողջունելով ոչ ժողովրդավարական երկրներից ժամանած պատվիրակություններին, իրենք լավ են հասկանում նրանց խնդիրները եւ բարձր գնահատում նրանց: Այս առնչությամբ մասնանշել է Իրանի Իսլամական Հանրապետությունից ժամանած պատվիրակությանը: Ըստ իսպանացի մասոնների տվյալների` համագումարին ներկա էին իրանական 3 օթյակների անդամներ, ընդ որում երկուսն այժմ գտնվում են ԱՄՆ-ում: Իրանից ժամանել էին Խայամի անվան օթյակի ներկայացուցիչները: Սա քրիստոնեական` շոտլանդական ուղղության պատկանող օթյակ է, որը ծեւավորվել է 1961 թ. նոյեմբերի 2-ին: Համագումարի մասնակից իրանցի 12 մասոններից 3-ը գերագույն վարպետի աստիճան ունեն:

Անդրադառնալով Իրանում մասոնականության հարցին, նշենք, որ թեեւ Առաջին աշխարհամարտից հետո երկրի հարավում ստեղծվեցին շոտլանդական մի քանի օթյակներ, սակայն դրանց գործունեությանը իրանցիներն ակտիվ մասնակցություն չունեին, եւ անդամներն էլ հիմնականում ոչ իրանցիներ էին: Փաստորեն Իրանում մասոնականությունը ծաղկում ապրեց 1941 թ.-ից ի վեր, այլ կերպ` Իրանի վերջին շահ Մոհամեդ Ռեզայի իշխանության օրոք: Եվ քանի որ առաջին օթյակները բրիտանական ուղղությանն էին պատկանում, հետագայում էլ առավել մեծ տարածում գտան այդ ուղղության օթյակները: Ավելի ուշ, երբ Իրան ներթափանցեցին նաեւ ֆրանսիական եւ գերմանական ուղղությունները, լուրջ մրցակցություն տեղի ունեցավ այդ 3 ուղղությունների միջեւ: 1969 թ. մարտի 1-ին հիմնադրվեց Իրանի մեծ օթյակը, որն ընդգրկում էր տարբեր ուղղությունների 27, այդ թվում` 14 շոտլանդական, 10 ֆրանսիական եւ 3 գերմանական օթյակներ, որոնց անդամակցում էին կառավարության անդամներ, քաղաքական, տնտեսական եւ գիտամշակութային հայտնի գործիչներ: Բացի այդ, Իրանում ակտիվ գործունեություն էին ծավալում եւ մեծ թվով անդամներ ունեին մասոնների հետ համագործակցող միջազգային կազմակերպություններ, ինչպիսին Ռոթարին է, որն իր` 1978 թ. համաշխարհային համագումարում որոշում ընդունեց պաշտոնապես միանալ մասոնական կազմակերպություններին, եւ Lions International Club-ը:

Իրանի մեծ օթյակը, փաստորեն, հարատեւեց ընդամենը 10 տարի, քանզի Իրանում Իսլամական հեղափոխությունը ուղղված էր նաեւ մասոնների դեմ` իբրեւ նախկին վարչակարգի գլխավոր հենասյուներից մեկի: Մանավանդ որ 1978 թ. սեպտեմբերին Իրանի վարչապետ, Մեծ օթյակի մեծ վարպետ Շարիֆ Էմամին բույլ տվեց կրակ բացել ցուցարարների վրա: Ահա թե ինչու 1979 թ., հեղափոխության հաղթանակից անմիջապես հետո բռնագրավվեց Մեծ օթյակի շենքը, այնուհետեւ` ողջ երկրի մասշտաբով բոլոր օթյակները, եւ ծերբակալվեցին կազմակերպության հարյուրավոր անդամներ, որոնց մեծ մասը մահապատժի ենթարկվեց, իսկ առավել մեծ թվով մասոններ փախուստի դիմելով հեռացան երկրից:

Է. Բ.

Եվրամիությունն ընդլայնում է Թուրքիայի իրավունքները

Բուդապեշտում չորեքշաբթի օրը կայացած եվրամիության արտգործնախարարների եւ ՆԱՏՕ-ի ղեկավարների հերթական հանդիպման ժամանակ մասնակիցների ուշադրության կենտրոնում Թուրքիան էր, որը վերջին ամիսներին խոչընդոտ է դարձել ՆԱՏՕ-ի արագ արձագանքման ուժերի ստեղծման ճանապարհին: Ճիշտ է, հանդիպման ընթացքում խորը առաջընթաց չարձանագրվեց, բայց ուրվագծվեցին ԵՄ-Թուրքիա ապագա համաձայնագրի ընդհանուր դրույթները: Թուրքիայի վարչապետ Իսմայիլ Ջեմի խոսքերով, եվրամիության հետ ծեռք է բերվել «սկզբունքային համաձայնություն»: Մանրամասնությունների մեջ չխորանալով` նա «Ֆիգարո» թերթի թղթակցին հայտարարեց. «Մեր բոլոր խնդրանքներն ընդհանուր ծեւով բավարարվեցին: Բոլոր ստվերոտ կետերը վերացվեցին»:

Ձեռք բերված համաձայնությամբ Թուրքիան եվրամիությանն է թողնում մասնավորապես ՆԱՏՕ-ի կարողությունների համար եվրոպայի պատասխանատվության սկզբունքը եւ դաշինքի պլանավորմանը մասնակցելու իրավունքը: Իսկ եվրամիությունն իր կողմից պատրաստվում է առավել լայնորեն խորհրդակցել Անկարայի հետ եւ նրան մասնակից դարձնել իր ծրագրերին: Սակայն Թուրքիան առայժմ չի կարող մասնակցել ԵՄ որոշումների ընդունմանը: Այս համաձայնության վերջին մանրամասնությունները մշակվել են անցյալ շաբաթավերջին Անկարայում: Եվրամիության եւ ՆԱՏՕ-ի ղեկավարները ջանում են թուրքերին համոզել, որ երկու կազմակերպությունների ծրագրերը չեն վտանգում Թուրքիայի ռազմավարական շահերը:

Եվրամիությունը դեռ պետք է հաստատի ԵՄ-Թուրքիա համաձայնությունը: Դա կարող է տեղի ունենալ հունիսի 11-ին` ԵՄ արտգործնախարարների լյուքսեմբուրգյան հանդիպման կամ հունիսի 13-ին եւ 14-ին Բրյուսելում ու Գյոթեբորգում կայանալիք գագաթաժողովների ժամանակ: Վերջին երկուսին կմասնակցի նաեւ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշ կրտսերը: Համենայն դեպս, Թուրքիան գոհ է բուդապեշտյան հանդիպման արդյունքներից: Եվրամիության ղեկավարները եւս գոհ են ԵՄ-Թուրքիա մերձեցումից: Գերմանիայի արտգործնախարար Յոշկա Ֆիշերի կարծիքով, «ոչինչ չի խանգարի եվրոպայի պաշտպանության գործընթացին»: «Թույլ չենք տա, որ մեր ծրագրերը խոչընդոտվեն որեւէ պատրվակով», իր հերթին հայտարարեց Ֆրանսիայի արտգործնախարար Յուբեր Վեդրինը:

Պ. Ք.

Մահացավ պաղեստինցի գործիչ Ֆայսալ Հուսեյնին

Մայիսի 31-ին սրտի սուր տագնապից Քուվեյթում վախճանվել է պաղեստինցի հայտնի քաղաքական գործիչ Ֆայսալ Հուսեյնին, որը Պաղեստինյան ազատագրության կազմակերպության գործադիր կոմիտեի անդամ էր եւ Երուսաղեմի թղթածրարի պատասխանատուն:

Պաղեստինյան իշխանությունները եռօրյա սուգ են հայտարարել, իսկ առաջնորդ Յասեր Արաֆաթն ընդհատել է իր եվրոպական շրջագայությունը, նշելով, որ այս մահը մեծ կորուստ էր իր ժողովրդի համար: Ի դեպ, հանգուցյալը մայիսի 29-ին Քուվեյթ էր ժամանել մասնակցելու մի համաժողովի` ընդդեմ Իսրայելի հետ բնականոն կապեր հաստատելու: Հուսեյնին Քուվեյթ այցելող պաղեստինցի առաջին պաշտոնյան էր 1990 թ. Պարսից ծոցի ճգնաժամից ի վեր: Խնդիրն այն է, որ նշյալ ժամանակահատվածում Յասեր Արաֆաթը որդեգրել էր իրաքամետ դիրքորոշում, ինչի հետեւանքով Քուվեյթից վտարվեցին հազարավոր պաղեստինցիներ: Իսկ վերջին 11 տարում նույնիսկ արգելված էր Արաֆաթի անվան հիշատակումը քուվեյթյան լրատվամիջոցներում: Այնուհանդերձ, աննախադեպ մի քայլով քուվեյթյան իշխանությունները ցավակցական հեռագրեր ուղարկեցին հենց Արաֆաթին` իբրեւ ազգային իշխանության նախագահի:

Ֆայսալ Հուսեյնին ծնվել էր 1940 թ. Բաղդադում, ուր աքսորվել էր նրա ընտանիքը: Նա որդին էր պաղեստինցի ազգային հերոս Աբդուլ Կադերի, որը 1948 թ. զոհվեց Երուսաղեմի մատույցներում` հրեաների դեմ կռվելիս: Նա քաղաքագիտական ուսում ստացել էր Եգիպտոսում: Այնուհետեւ սովորել եւ ավարտել էր ռազմական ֆակուլտետը Սիրիայում: Հուսեյնին բազմիցս նետվել է իսրայելական բանտեր` օկուպացիայի դեմ պայքարելու համար: Այնուամենայնիվ, նա ի սկզբանե եռանդուն մասնակցություն է ունեցել 1991 թ. Մադրիդի խաղաղության գործընթացին: Նրա դին տեղափոխվել է Երուսաղեմ, ուր թաղվելու է իր հոր կողքին` Ալ Աքսա մզկիթի բակում:

Ա. Մ.

Հոգեւորը սերն է

Բացվեց հոգեւոր ժամանակակից արվեստի կենտրոնը

Երեկ՝ հունիսի 1-ին, Կոմիտաս 44 հասցեում բացվեց մշակութային եւս մի օջախ՝ հոգեւոր ժամանակակից արվեստի կենտրոն: Նորաբաց կենտրոնն իր այցելուներին ներկայացավ բնական ներկերով նկարված ժամանակակից հոգեւոր նկարչության հիանալի ընտրանիով: Երկու ոչ մեծ ցուցասրահներում ցուցադրված էին 11 հեղինակների 38 աշխատանքներ, այդ թվում Կայծ եւ Փայլ Վանիկյան եղբայրների, Ռուբեն Աբովյանի, Հենրիկ Ոսկանյանի, Վալերի Խաչատրյանի, Գեւորգ Եղիազարյանի եւ Գարիկ Մանուկյանի ստեղծագործությունները: Ներկայացված նկարիչներից ոմանք ապրում եւ գործում են արտերկրում:

Նկարները հիմնականում հոգեւոր թեմաներով էին: Շատերը պատկերում են աստվածաշնչյան կերպարներ ու դրվագներ, սակայն ցուցասրահում կային նաեւ ստեղծագործություններ, որոնք չէին տեղավորվում հոգեւորի շրջանակներում: Այս հանգամանքը հոգեւոր ժամանակակից արվեստի կենտրոնի հիմնադիրներից մեկը՝ Տիգրան Հակոբյանը բացատրեց այսպես.

- Ի՞նչ ասել է հոգեւոր: Մի՞թե դա միայն Քրիստոսն է կամ Աստվածածին Մարիամը: Հոգեւորը սերն է:

Ըստ նրա, հենց սա է լինելու կենտրոնում ցուցադրվող աշխատանքների գերիշխող թեման, իսկ նկարների հավաքածուն եւ հեղինակների անունները նախատեսվում է հաճախակի փոփոխել: Տիգրան Հակոբյանը նշեց նաեւ, որ քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 1700-ամյակը դրդիչ ուժ հանդիսացավ նման կենտրոն ստեղծելու համար, բայց ոչ երբեք՝ նպատակ: Կենտրոնն իր առջեւ նպատակ ունի այցելուներին ներկայանալ արդի հոգեւոր մշակույթի անկրկնելի նմուշներով:

Հոգեւոր ժամանակակից արվեստի կենտրոնի բացման հանդիսավոր արարողությանը ներկա էր ՀՀ նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը, որը ցանկություն հայտնեց համագործակցել կենտրոնի հետ՝ կարեւորելով նման օջախների գոյությունը:

Թերեւս վերը նշված հասցեում գտնվող տարածքը կենտրոնի մշտական կացարանը չէ: Այն անվճար տրամադրվել է MES հայ-ֆրանսիական համատեղ ձեռնարկության կողմից: Սակայն հոգեւոր ժամանակակից արվեստի կենտրոնի հիմնադիրները հույս հայտնեցին, որ կունենան հիմնական տարածք ու կկարողանան ամուր, բարգավաճ կենտրոնի շուրջ համախմբել հայ ստեղծագործ մտքի կրողներին:

ԷԼԵՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի շենքում ներկայացումները ժամանակավորապես կդադարեն

Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնն իր 70-ամյա գործունեությամբ մայրաքաղաքի կարեւոր մշակութային օջախներից է, որի դերը հայ թատերարվեստի պատմության մեջ անուրանալի է: Լինելով իր տեսակի մեջ միակը հանրապետությունում՝ մեծ ավանդ ունի պատանիների գեղագիտական, գաղափարական դաստիարակության գործում:

Երեկ երեկոյան պատանի հանդիսատեսի թատրոնում Արիստոֆանեսի «Ամպեր» պիեսի բեմադրությունից հետո ժամանակավորապես կդադարեցվեն ներկայացումները շենքում: Պատճառը թատրոնի շենքի վթարային վիճակն է, որը տարիներ շարունակ անհանգստացրել է թատրոնի ղեկավարությանը: 30-ականների սկզբներին կառուցված փայտե շինությունը վերանորոգման խիստ կարիք ունի: Բավականին վտանգավոր վիճակում է ճեմասրահի առաստաղը: Ակադեմիկոս Քարամյանի վերջին 4 տարիների ընթացքում 3 անգամ կատարած հետազոտությունների արդյունքում պարզվել է, որ ամեն անգամ ճկվածքը ավելացել է: Շենքում չի գործում հակահրդեհային ոչ մի համակարգ՝ սկսած էվակուացման դռներից: Ցրագծերը, ազդանշանային համակարգերը խափանված են: Եթե շենքում կայծ բռնկվի, երեխաները փախչելու հնարավորություն չեն ունենա: Այս վտանգավոր եւ աններելի անտարբերությունը նրանից է, որ թողտվությունը մեզանում գոյության նորմ է դարձել: Թեեւ հանուն արդարության թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար եւ տնօրեն Հակոբ Ղազանչյանը նշեց, որ անցած տարիներին Երեւանի նախկին քաղաքապետները՝ եւ Սուրեն Աբրահամյանը, եւ Ալբերտ Բազեյանը խոստացել են օգնել թատրոնին: (Սակայն առաջինը թատրոն այցելելուց մեկ ամիս անց նշանակվել է ՆԳ նախարարի պաշտոնում, երկրորդի դեպքում էլ դարձյալ ժամանակը չներեց): Ինչեւէ: Թատրոնի շենքը մնացել է նախկին վիճակում:

«Լինսի» հիմնադրամի մշակութային վերականգնման ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է Երեւանի մի շարք մշակութային օբյեկտների՝ թատրոնների, թանգարանների, պատկերասրահների վերանորոգում: Սակայն այս ցանկում, ի զարմանս նաեւ մասնագետների՝ պատանի հանդիսատեսի թատրոնը չէր ընդգրկված: Թատրոնի ղեկավարության եւ աշխատակազմի բողոքներն ընդհուպ ՀՀ նախագահին, տվեցին որոշակի արդյունք: ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանի եւ Երեւանի գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանի թատրոն կատարած այցելությունից հետո հաստատվեց վերանորոգման անհրաժեշտ գումարի գրեթե կեսը՝ առաջնահերթ խնդիրները լուծելու համար: Սակայն շուտով «Երեւան» նախագծային ինստիտուտի սկսած աշխատանքներն ընդհատվեցին ծրագրի տնօրեն պրն Մկրտումյանի գրությունից հետո՝ այն հիմնավորումով, թե նախատեսված գումարն անհրաժեշտից շատ քիչ լինելու պատճառով կփոխվի: Այս վերաբերմունքը բողոք եւ դժգոհություն առաջացնելով՝ զանազան ենթադրությունների տեղիք է տվել: Այս մասին մեզ տեղեկություններ տվեց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար եւ տնօրեն Հակոբ Ղազանչյանը:

- Չէ՞ որ նախապես գիտեին, թե որքան գումար է անհրաժեշտ: Ինչո՞ւ համաձայնեցին: Ծրագրի աշխատակիցներն ասում են, որ մենք մեղք չունենք, վերեւներից են ստիպում, որ պատանի հանդիսատեսի թատրոնը դուրս գա այս ցուցակից: Սա շատ վտանգավոր է. ես ենթադրում եմ, որ շենքն ինչ-որ մեկին «դուր է եկել»: Ըստ երեւույթին ուզում են շենքը հասցնել այնպիսի վիճակի, որպեսզի ավերակ դառնա, որից հետո մի ինվեստոր («լավ տղա») հայտնվի ու գումարներ դնի՝ իր պայմաններն առաջարկելով: Մենք լուրջ հարցադրում ունենք պետությանը՝ պե՞տք է պատանի հանդիսատեսի թատրոնը. եթե համարում են, որ այս շենքն իր պատմությամբ, նշանակությամբ արժեք ունի, ուրեմն թող պահպանեն: Այսօր այս շենքում պատանի հանդիսատես ընդունելը պոտենցիալ հանցագործություն է: Մենք ասում ենք՝ ամեն վայրկյան շենքը կարող է փլվել, բայց շարունակում ենք աշխատել այս պայմաններում: Իբրեւ տնօրեն, ես դեմ եմ այս թողտվությանն ու անտարբերությանը: Չնայած այս վերջին օրերին քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանն այցելեց մեզ, ծանոթացավ խնդրին, խորհրդակցություն անցկացրեց եւ խոստացավ աջակցել: Մենք կպայքարենք «Լինսի» հիմնադրամից ստանալու մեզ հասանելիք գումարը, չհաջողելու դեպքում մեր խնդիրները կփորձենք լուծել ավելի համեստ բյուջեով: Սակայն մինչ այս հարցերի կարգավորումը, թատրոնում ներկայացումները կդադարեն: Առայժմ թատրոնը կգործի, բայց միայն փակ դիտումներ կլինեն, միաժամանակ բեմահարթակներ կփնտրենք վարձակալությամբ, կարծում եմ, մյուս թատրոնները բարեհաճ կգտնվեն այս դեպքում:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

1700

«Հայաստանը քաղաքակրթությունների խաչմերուկում»

Երկլեզու հրատարակություն մեր երկրի մասին

Քրիստոնեությունը Հայաստանում որպես պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի առթիվ թե՛ Հայաստանում, թե՛ դրսում բազում նախաձեռնությունների շարքում Մոսկվայում հրատարակվել է «Հայաստանը քաղաքակրթությունների խաչմերուկում» վերնագրով մի գիրք:

2001-ին լույս տեսած երկլեզու այս հրատարակությունը տեղեկագրի բնույթի է, որն օտար ընթերցողներին ռուսերենով ու անգլերենով հանրագիտական համառոտ տեղեկություններ է ընձեռում մեր երկրի մասին:

Մասնավորապես, ներկայացված են Հայաստանի աշխարհագրությանը, պատմությանը, եկեղեցուն, մշակույթին, տնտեսությանը, սփյուռքին, Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման խնդրին վերաբերող ընդհանուր տեղեկություններ:

«Այս հողի վրա ապրող մարդիկ հյուրընկալ են ու տաք՝ ինչպես հայկական արեւը եւ հպարտ ու աննկուն՝ ինչպես հայկական լեռները: Ասում են՝ հացն այստեղ քարից են քամում: Քարերի մեջ էլ հենց ամփոփված է հնագույն այս երկրի պատմությունը»: Գրքում «Պետական կառուցվածք» վերնագրով մի բաժին կա, որում Հայաստանի Հանրապետությունից զատ ներկայացված է նաեւ ԼՂՀ-ն՝ ավանդական Արցախի մասին պատմական ակնարկով եւ վերջինիս՝ Ադրբեջանի կազմում հայտնվելու բոլոր մանրամասներով: Նյութերը գրքում համադրված են քարտեզներով, լուսանկարներով, հայկական ձեռագրերի մանրանկարներով, խաչքարերի պատկերներով:

210 էջանոց աշխատասիրության կազմությանը մասնակցել են ինչպես հայ, այնպես էլ ռուս մասնագետներ: Գիրքը 3000 օրինակով լույս է տեսել Մոսկվայում գործող «Բամո» հայկական ընկերության միջոցներով:

Լ. Գ.

Բեյրութում լույս է տեսել Հովհաննես Աղտաշյանի հուշագրությունը

Ապրիլի սկզբին Բեյրութում լույս տեսավ լիբանանահայ ականավոր հասարակական-քաղաքական գործիչ, երկար տասնամյակներ Լիբանանի Կոմկուսի ղեկավար մարմինների անդամ, խմբագիր, հրապարակագիր, երգիծաբան ու թարգմանիչ Հովհաննես Աղտաշյանի (1910-1987) կուսակցական հուշերի առաջին մասը՝ «Պայքարի ոլորապտույտին մէջ» վերնագրի տակ: 88 էջանոց հուշագրությունը հրատարակիչ միության՝ Լիբանանահայ գրական շրջանակի մատենաշարի թվով 18-րդ հրատարակությունն է, որի շնորհանդեսը տեղի ունեցավ ապրիլի 6-ին, միության Բեյրութի կենտրոնատեղիում:

Բուն հուշագրությունը գրավում է գրքույկի ծավալի կեսը միայն: Մնացյալը հրատարակիչ միության «Երկու խոսքն» է, հրատարակության խմբագիր Գասպար Տերտերյանի «Նախաբանն» ու 21 էջ գրավող ծանոթագրությունները, նաեւ՝ հեղինակի ինքնակենսագրությունը՝ գրված երգիծական ոճով:

Հովհաննես Աղտաշյանի այս հուշագրությունը, փաստորեն, շարունակությունն է 1985-ին Բեյրութում լույս տեսած նրա «Անուրախ մանկություն» 50 էջանոց գրքույկի, [illegible] գրքույկը) ներառում է 1927-1964 ժամանակաշրջանը, այսինքն՝ հասնում Լիբանանի Կոմկուսի 60-ականների լրջագույն ճգնաժամը, իսկ երկրորդ մասն ընդգրկելու է 1964-ից մինչեւ 1987 երկարող ժամանակաշրջանը:

Հովհաննես Աղտաշյանի այս հուշագրությունը թեեւ կիզակետ ունի հեղինակի կուսակցական կյանքը, այնուհանդերձ, կարեւոր, հաճախ՝ սկզբնաղբյուրային արժեք ներկայացնող տեղեկություններ է պարունակում Սիրիայի եւ Լիբանանի կոմկուսների, այդ երկրների հասարակական-քաղաքական կյանքի, ազգային ու սոցիալական ազատագրական պայքարների, հայկական գաղթօջախների ու հայկական եւ արաբական մամուլների պատմության, ներհայկական հակամարտությունների ու եղբայրասպանությունների, հայ-արաբական առնչությունների (մասնավորաբար՝ գրական-թարգմանչական) ու հարակից ոլորտների մասին: Իր հերթին, Գ. Տերտերյանի ծանոթագրությունները (որոնք երբեմն անհարկի ընդարձակ են ու թեմայից դուրս են գալիս) կարեւոր հավելումներ են, [illegible]

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

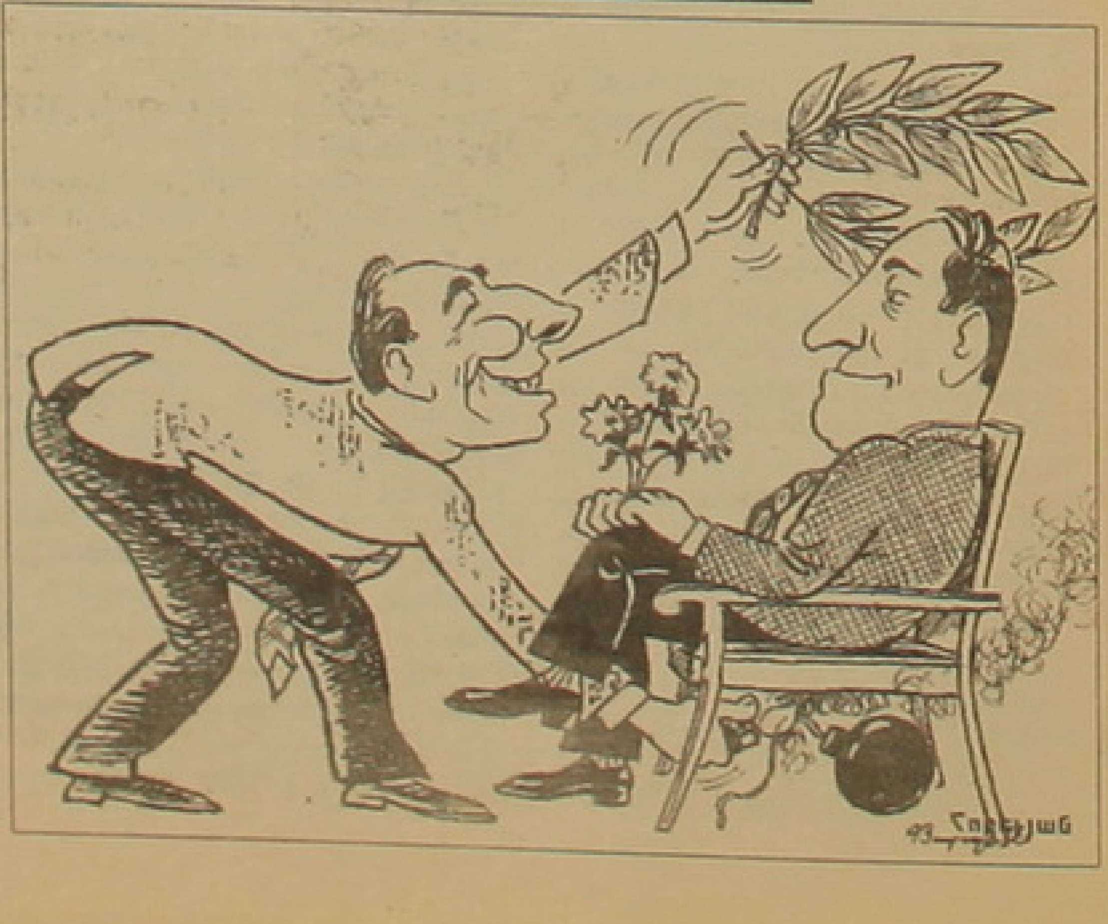

Շախմատային մարտեր Մակեդոնիայում

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Օհրիդից

Շախմատային Եվրոպան մինչեւ վերջին պահը կասկածում էր, որ աշխարհամասի առաջնությունը իսկապես կանցկացվի ազգամիջյան կոնֆլիկտների թեժ կետերից մեկում՝ Մակեդոնիայում: Ճիշտ է, մակեդոնացիների ու ալբանացիների բախումները կամ վերջիններիս ահաբեկչական գործողությունները ծավալվում են հիմնականում հյուսիսում՝ Կոսովոյի հետ սահմանի շրջակայքում, իսկ Եվրոպայի առաջնությունն ընթանում է հարավ-արեւմուտքում գտնվող Օհրիդ գեղատեսիլ լճի ափին: Բայց նախ Օհրիդն էլ իր հերթին անմիջապես Ալբանիայի հետ սահմանագլխին է, եւ հետո իր տարածքով ու ազգաբնակչության թվով Հայաստանից էլ փոքր Մակեդոնիայում հյուսիս-հարավ, արեւելք-արեւմուտք հասկացությունները մի փոքր պայմանական են:

Այնուամենայնիվ, Մակեդոնիայի իշխանությունները ապահովության բոլոր անհրաժեշտ երաշխիքները տվեցին, եւ Օհրիդ քաղաքի մոտակայքում գտնվող «Դեսարետ» հյուրանոցը երկու շաբաթով վերածվեց շախմատային մայրաքաղաքի: Բացառությամբ մի քանի գրոսմայստերների (ռուսաստանցի Խալիֆման, ֆրանսիացիներ Բաքրո, Բրաուն, Ֆրեսինետ), բոլոր պոտենցիալ մասնակիցները, անտեսելով տիրող միջադեպերի թեկուզ տեսական հնարավորությունները, անվախ ճանապարհ ընկան: Ես Ցյուրիխից Մակեդոնիա էի թռչում շախմատային լեգենդ Վիկտոր Կորչնոյի եւ իսրայելցի շախմատային կազմակերպիչ Վիլլի Իկլիկի հետ: Կորչնոյը գոհ չէր մրցավայրի ընտրությունից. «Եթե շախմատիստներից որեւէ մեկի գլխից մի մազ պակասի, շախմատի եվրոպական միության ղեկավարությանը պետք է խստագույնս պատժել»: Իկլիկն մռայլ կատակում էր. «Ինձ համար միեւնույն է, թե որտեղ կպայթեն ռումբերը՝ Իսրայելում, թե Մակեդոնիայում: Ես սովոր եմ, միայն անցյալ շաբաթ Երուսաղեմի իմ բնակարանից ոչ հեռու երեք ահաբեկչական գործողություն է եղել...»:

Փաստելու համար անհանգստությունները, նշեմ, որ կազմակերպիչները իսկապես ձեռնարկել են անվտանգության խիստ միջոցներ: «Դեսարետի» տարածքը պահպանում է զինված պահակախումբը, մրցասրահ կարելի է մտնել միայն ստուգիչ սարքերի միջով...

39 երկրներ ներկայացնող 204 շախմատիստներ են ելույթ ունենում Եվրոպայի առաջնությունում: Մասնակիցների մեջ են 145 գրոսմայստերներ, եւ սա մի ֆանտաստիկ թիվ է: Կարծում եմ, որ դեռ երբեք շախմատի անհատական մրցումների պատմության մեջ նման ռեկորդային թվով գրոսմայստերներ չեն խաղացել միասին: Ամենագայթակղիչը, որը ուժեղագույններին հավաքել է Օհրիդում, Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը կամ հսկայական մրցանակները չեն (հաղթողը, օրինակ, կստանա 40 հազար ամերիկյան դոլար): Հիմնական խայծը աշխարհի առաջնության 46 ուղեգրերն են, եւ մասնակիցների գերակշռող մասը Մակեդոնիա է եկել հենց այդ բաղձալի ուղեգրերից նվաճելու ակնկալիքով:

Յուրաքանչյուր երկիր կարող է ներկայացնել մինչեւ 20 շախմատիստ: Առավելագույն թվով մասնակիցներով ներկայացված են միայն Ռուսաստանը եւ տանտերերը՝ Մակեդոնիան: Հայաստանի պատվիրակությունն իր թվակազմով միջին է: Լուրջ հավակնորդներ են մեր այն բոլոր շախմատիստները, որոնք արդեն խաղացել են «նոկաուտ» համակարգով անցկացված աշխարհի վերջին առաջնություններում՝ գրոսմայստերներ Վլադիմիր Հակոբյանը, Ռաֆայել Վահանյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Կարեն Ասրյանը, Աշոտ Անաստասյանը, Արտաշես Մինասյանը, Լեւոն Արոնյանը: Մարտական տրամադրությամբ են մրցապայքարի ելել նաեւ գրոսմայստեր Արսեն Եղիազարյանը, միջազգային վարպետներ Գաբրիել Սարգսյանը, Արա Մինասյանը (վերջին երկուսը մտադիր են լրջորեն պայքարել նաեւ գրոսմայստերի նորմայի համար): Ավելացնենք, որ Օհրիդում ելույթ է ունենում մեր եւս մեկ հայրենակից՝ Չեխիայում բնակվող գրոսմայստեր Սերգեյ Մովսիսյանը:

Նվաճել աշխարհի առաջնության ուղեգիր՝ շատ դժվար կլինի: Պատկերացրեք, միայն այն շախմատիստները, որոնց վարկանիշն անցել է 2600-ի սահմանը, ուղիղ չորս տասնյակ են: Այնուամենայնիվ, կարծում եմ, մենք կարող ենք հավակնել երեք-չորս մրցանակային տեղերի:

Գլխավոր մրցավարն է հոլանդացի նշանավոր խաղավար Գերտ Գիյսենը: Տողերիս հեղինակին վստահված է վճռաբեկ հանձնաժողովի երեք անդամներից մեկը լինելու պաշտոնը: Մյուս երկուսը շախմատի եվրոպական միության նախագահ Բորիս Կուտինը (Սլովենիա) եւ վերն արդեն հիշատակված իսրայելցի Վիլլի Իկլիկին են: Մասնակիցներն իրենց բողոքները մեզ կարող են ներկայացնել խաղի ավարտից հետո մեկ ժամվա ընթացքում: Ըստ կանոնների, նրանք միաժամանակ որպես դեպոզիտ պետք է վճարեն 100 ամերիկյան դոլար, որը կարող են ետ ստանալ միայն բողոքն արդարացի ճանաչվելու դեպքում: Փորձը ցույց է տվել, որ բողոքներ քիչ են լինում: Հուսանք, որ ամեն ինչ հարթ կընթանա նաեւ այս անգամ, եւ մենք շատ աշխատանք չենք ունենա...

Ուրբաթ երեկոյան Մակեդոնիայի վարչապետ Լյուբչո Գեորգիեւսկին անդրանիկ քայլը կատարեց խաղատախտակի վրա, եւ Եվրոպայի առաջնությունը սկսվեց: Առաջին տուրում Հակոբյանի մրցակիցն է Մալախատոն (Ուկրաինա), Վահանյանինը՝ Միլադինովիչը (Հունաստան), Լպուտյանինը՝ Գրաբարչիկը (Լեհաստան), Ասրյանինը՝ Երմենկովը (Բուլղարիա), Անաստասյանինը՝ Ազարովը (Բելառուս), Արտաշես Մինասյանինը՝ Քրիստիանսենը (Իսլանդիա), Եղիազարյանինը՝ Շորտը (Անգլիա), Արոնյանինը՝ Պոնոմարյովը (Բելառուս), Սարգսյանինը՝ Դաուտովը (Գերմանիա), Արա Մինասյանինը՝ Կեմպինսկին (Լեհաստան), Մովսիսյանինը՝ Թիշբիրիեկը (Գերմանիա):

Մրցաշարում շվեյցարական կարգով կանցկացվի ընդամենը 13 տուր:

«Հանրապետական» մարզադաշտում, ժամը 20-ին

Այսօր երեկոյան Երեւանի Վազգեն Սարգսյանի անվան «Հանրապետական» մարզադաշտում 2002 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական խաղ կանցկացնեն Հայաստանի եւ Բելառուսի ազգային հավաքականները:

Եվրոպական 5-րդ խմբում հանդես եկող այս երկու թիմերը մրցաշարային աղյուսակում հակադիր տեղեր են զբաղեցնում: Բելառուսի ընտրանին, 5 խաղից հետո վաստակելով 10 միավոր (3 հաղթանակ, 1-ական ոչ-ոքի եւ

պարտություն), ընթանում է 2-րդ տեղում, իսկ մեր թիմը 2 միավորով (2 ոչ-ոքի) Նորվեգիայի հավաքականի հետ բաժանում է 5-6-րդ տեղերը: Սակայն, անկախ այժմյան գրաված տեղերից, կարծում ենք, որ կողմերի հնարավորությունները մոտավորապես հավասար են: Իհարկե, երկու թիմերն էլ պետք է պայքարեն հաղթանակի համար: Բելառուսները կջանան ամրապնդել իրենց դիրքերը, իսկ մեր ֆուտբոլիստները պարզապես այլեւս նահանջի տեղ չունեն: Եթե ոչ այժմ, ապա ե՞րբ...

Երիտասարդական հավաքականի հաղթանակը

Երեկ Աբովյանի քաղաքային մարզադաշտում Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության ընտրական խաղ տեղի ունեցավ Հայաստանի եւ Բելառուսի հավաքականների միջեւ: Մեր երիտասարդ ֆուտբոլիստները վերելքով անցկացրին հանդիպումը մրցաշարի առաջատարի հետ եւ հաղթեցին 1-0 հաշվով: Գոլը 55-րդ րոպեին խփեց Սերգեյ Էրզրումյանը:

Այս հաջողությունից հետո մեր հավաքականը բարելավեց իր գործերը: 6 խաղում նա 2 հաղթանակ է տարել, 1 խաղ ոչ-ոքի ավարտել եւ 3 պարտություն կրել ու այժմ ունի 7 միավոր (գնդակների տարբերությունը՝ 4-13):

Հանրապետության չեմպիոնները որոշվեցին

Մայրաքաղաքի «Կիլիկիա» մարզադահլիճում անցկացվեց վոլեյբոլի Հայաստանի տղամարդկանց ու կանանց առաջնությունների եզրափակիչ փուլը:

Տղամարդկանց չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Երեւանի «Կիլիկիա» թիմը, որտեղ խաղացող մարզիչ է մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Ռոբերտ Ջանիբեկյանը: «Կիլիկիան» միայն մրցումների վերջնագծում կարողացավ առաջ անցնել ՆԳՆ-ի պետական պահպանության վարչության թիմից: Վերջինս գրավեց մրցանակային երկրորդ տեղը: Հաջորդ տեղերում են ՖԻՄԱ եւ Սիսիան քաղաքի թիմերը:

Կանանց մրցումներում ակնհայտ էր Երեւանի բժշկական բազային քոլեջի մարզուհիների առավելությունը մրցակցուհիների նկատմամբ: Հաղթելով բոլորին՝ ուսանող վոլեյբոլիստուհիների թիմը (մարզիչ՝ Խաչիկ Ասմարյան) դարձավ հանրապետության չեմպիոն: Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան համապատասխանաբար Սիսիանի եւ Արթիկի թիմերը:

Ռ. Ա.

Մրցաշար՝ նվիրված Ինդիրա Գանդիին

«Հնդկաստանի մայր» Ինդիրա Գանդիի՝ Հայաստան կատարած այցելության 25-րդ տարեդարձը (1976 թ. հունիսի 11-13) նշելու համար Հնդկաստանի դեսպանությունը մշակութային միջոցառումների ծրագրով երկրորդ անգամ կազմակերպում է սեղանի թենիսի մրցաշար:

Համագործակցելով ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության եւ մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիայի հետ՝ առաջիկա հունիսի 9-ին «Հայաստան» մարզական միության (նախկին «Սպարտակ») դահլիճում տեղի ունենալիք մրցաշարը նախատեսված է Հայաստանում հավատարմագրված դիվանագետների եւ միջազգային կազմակերպությունների աշխատողների համար:

1976 թ. Ինդիրա Գանդին Հայաստանում

Ըստ Հայաստանում Հնդկաստանի դեսպանության հաղորդագրության, վերոնշյալ պայմանները լրացնող մասնակիցները կարող են կապվել երկրորդ քարտուղար Մ. Պյահարի (հեռախոսներ՝ 538288, 539174) կամ ԱԳՆ-ի արարողակարգի փոխտնօրեն Վ. Չարխչյանի հետ (566962, 584550) արձանագրության համար:

Առավոտյան ժամը 9:30-ին սկսվող փոքր ռակետի սիրահարների մրցապայքարը նպատակադրում է նպաստել ոչ միայն Հայաստանի ամենասիրված մարզաձեւերից մեկի վերականգնմանը, այլեւ հայ եւ հնդիկ ժողովուրդների դարավոր բարեկամության ամրապնդմանը: Մանավանդ որ Հայաստանն իր մեծ սերն է արտահայտել 20-րդ դարի քաղաքական-ազգային մեծագույն կին գործիչներից մեկի՝ Հնդկաստանի նահատակ վարչապետուհի Ինդիրա Գանդիին 1976 թ. այցի ընթացքում:

Մրցաշարի ավարտին տեղի է ունենալու մրցանակաբաշխություն, իսկ ավելի ուշ հատուկ միջոցառում՝ նվիրված Ինդիրա Գանդիի հիշատակին:

Սեղանի թենիսի նվիրյալ, Հնդկաստանի դեսպան Պալ Անանդի նախաձեռնությամբ տեղի ունենալիք այս մրցաշարը նոր լիցք կփոխանցի ավանդական մարզաձեւի զարգացմանը մեր երկրում:

ՏԱՄԱՐ ՄՈՍԻԿՈՓՅԱՆ

Գամա Գրաֆիկա

- Համակարգիչներ, տպիչներ, սկաներներ, բաղադրամասեր, ծախսային նյութեր
- Համակարգչային ցանցերի կազմակերպում
- Երաշխիքային եւ ընթացիկ սպասարկում եւ վերանորոգում
- Web design

Հասցեն Մարշալ Բաղրամյան 58, բն. 71
Հեռ.՝ 27 24 02
E-mail: gama@acc.am

ONIX GENERAL COMPANY
«ՕՆԻՔՍ» ՓԲԸ-ն առաջարկում է

- Վարձակալական սկզբունքով տրամադրում է շինարարական կաղապարներ (опалубка), ցանկացած կառույցի համար:
- Նախագծային եւ շինարարական ինժեներինգ:
- Միջնորդային ծառայություններ շինարարությունում:

Հասցեն՝ Արցախի 55, հեռ. 47-46-12, 57-19-51, 40-52-80,
«Կառուցե՛նք միասին»

"АЛО" Тур. Агенство — "ALO" Travel Agency

Франция, Голландия, Германия, Австрия, Греция, Испания, Канарские острова, Италия, Финляндия, Англия, Польша, Болгария, Чехия, Мексика, Кипр, Мальта, Египет, Израиль, Тайланд, Китай, Япония, Сирия, Иран, ОАЭ
и другие страны
Отдых, обучение, деловые поездки, шоп-туры и многое другое на любой вкус и бюджет.
А так же дома отдыха и санатории Армении
Адрес. пр. Маштоца 42, N3 (Напротив школы им. Шаумяна)
Тел. 58 57 57, 56 13 84 Факс. 561384
E-mail: alo@arminco.com
www.alotravel.i.am

ԻՆՏԵՐՆԵՏ ԿԱՊ
422 422
ԱՄՆ 50 դր, Եվրոպա 100 դր
Ծառայություններից կարող եք օգտվել Ձեր բնակարանից կամ գրասենյակից կանխավճար կատարելով Հայխնայբանկի ցանկացած երեւանյան մասնաճյուղում
Գ. Նժդեհի 7, հեռ. 422-422, 42-57-13

"Hovnanian International" ◆ «Հովնանյան Ինտերնեյշնլ» ◆ "Овнанян Интернейшнл"

Բարի գալուստ ՎԱՀԱԳՆԻ

Ապրիլի վերջին տեղի ունեցավ ՎԱՀԱԳՆԻ միջազգային ավանի բացման հանդիսավոր արարողությունը: Արեւմտյան չափանիշներով այս ավանը կառուցում է հայրենի գործարար ՎԱՀԱԳՆ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆԸ: Վահագնի ավանում, որը գտնվում է Երեւան տանող ճանապարհի մոտ («Հայֆիլմ» կինոստուդիայի դիմաց), կարող են բնակություն հաստատել 700-ից ավելի ընտանիքներ: Արդեն այսօր ուշադրություն են գրավում խնամված սիզամարգերով եւ կանոնավոր ճանապարհներով շրջապատված առաջին առանձնատները, որոնցից երեւում է բիբլիական Արարատի գեղեցիկ բնապատկերը: Ճարտարապետությամբ, հարմարեցմով եւ կենցաղի կազմակերպմամբ Դրեյք եւ Իթըն առանձնատները, բազմաբնակարանանոց Դուպլեքս եւ Սիքստփլեքս համալիրները ամբողջովին համապատասխանում են համաշխարհային չափանիշներին: Զուր չէ, որ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը նմուշները դիտելուց հետո ասաց, որ անձամբ դեմ չէր լինի այստեղ բնակվելու:

Վահագնին կզարդարվի այգիներով, արհեստական լճակներով ու ջրվեժներով: Էլիտար բնակավայրի հանգստի ու զվարճության համալիրը կընդգրկի զբոսաշրջության կենտրոն, արտստուդիա, լուսանկարչատուն, բիլիարդի սրահներ եւ թենիսի կորտեր, ջրավազանով մարզադահլիճ: Ավանի անբաժանելի մասը կդառնա Վիլյամ Սարոյանի հուշ-գրադարանը: Առեւտրի մեծ կենտրոնում, որը գործելու է ամերիկյան մանրածախ վաճառքի եղանակով, կլինեն բարձրակարգ ապրանքներ ողջ աշխարհից:
Այստեղ նախատեսվում է կառուցել եկեղեցի եւ բացել միջազգային մակարդակի դպրոց:

«Հովնանյան Ինտերնեյշնլ» ընկերությունը բոլոր ցանկացողներին գերազանց հնարավորություն է ընձեռում Վահագնիում ձեռք բերելու ամբողջովին դեկորացված տուն՝ կառուցված փայտից կամ քարից:

Տների բնութագիրը.

- *Բնափայտե մանրահատակ*
- *Ջերմա եւ ձայնամեկուսիչ պատեր եւ առաստաղներ*
- *Ջերմակայուն դռներ եւ պատուհաններ*
- *Խոհանոցի կահույք*
- *Շարժական ապակյա դռներ*
- *Ներկառուցված պահարաններ եւ հանդերձարաններ բոլոր ննջասենյակներում*
- *Կրկնակի առաստաղներ*
- *Հեռախոսակապի եւ հեռարձակման հանգույցներ*
- *Կրակի եւ ծխի դետեկտորներ*

Վահագնիում յուրաքանչյուր տուն կունենա առանձին եւ ավտոմատացված ջեռուցման եւ օդափոխման համակարգեր:
Տները հագեցված են պահպանման լազերային համակարգով:
Էլեկտրաէներգիայի եւ գազի մատակարարումից զատ՝ տներում տեղադրված են արեւային կոլեկտորներ (մարտկոցներ), որոնք, առանց էներգիայի լրացուցիչ ծախսի, օրական մինչեւ 300 լիտր տաք ջուր են ապահովում:

Բոլոր տներում տեղադրված է կենցաղային տեխնիկա.

- Գազօջախ էլեկտրական սալիկով
- Սառնարան
- Սպասք լվացող մեքենա
- Լվացքի մեքենա եւ չորացնող սարք՝ լվացքասենյակում
- Սարքավորված լողասենյակներ եւ զուգարաններ

Շինարարության ընթացքում կիրառվում են ամերիկյան տեխնոլոգիաների վերջին նորույթները՝ գիպսե կարտոն եւ վինիլային դեկորատիվ ծածկույթներ:
Էլիտար օբյեկտների արժեքն սկսվում է 100 հազար դոլարից:
Գործում է վճարման ճկուն համակարգ: Ողջ շինարարությունը տեւում է 5-6 ամիս՝ պայմանագրի կնքման օրվանից:

Վահագնի ցուցադրական առանձնատներ այցելությունը եւ դիտումը ամեն օր է, առավոտյան ժամը 10-ից մինչեւ երեկոյան 18-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել հետեւյալ
հեռախոսահամարներով. (374-1) 34-48-85, 39-01-02:
էլեկտրոնային փոստ՝ smvahakni@usa.net
www.hovnanianinternational.am

Կովկասյան տարածաշրջանում միակ պրոֆեսիոնալ գոլֆի ակումբը՝ «Արարատ Ինտերնեյշնլը», կանաչ դաշտ է հրավիրում բարձրաշխարհիկ ապրելաձեւի երկրպագուներին:

- Խաղի համար բոլոր անհրաժեշտ պարագաները (մականներ, գնդակներ, ձեռնոցներ, մարզահագուստ) կարելի է վարձել կամ ձեռք բերել ակումբին կից մասնագիտացված խանութում:
- **Սահմանված է մրցանակ՝ 300 դոլար,** որին կարժանանա դիպուկ հարվածով խաղագնդակը փոսիկի մեջ նետողը:
- Խաղարկվում են նաեւ մի շարք այլ մրցանակներ:
- Ակումբին կից գործում է բար, որտեղ կարելի է հաճելի ժամեր անցկացնել ընկերների եւ բարեկամների հետ:
- Ծառայությունների, ըմպելիքների եւ ուտեստների գները լիովին մատչելի են:

Գոլֆ ակումբի հեռախոսահամարն է 34-07-13:

Վահագնի ավանում տուն ձեռք բերելով դուք կնպաստեք Հայաստանի իրական վերածննդին: Միասին իրագործենք այդ երազանքը:

Ի գիտություն հասարակությանը

«Հակոբջանյանի եւ Գասպարյանի ՀԷԿ» ՍՊԸ-ն դիմել է Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի հանձնաժողով՝ Սյունիքի մարզում, Որոտան գետի վրա, Սիսիան քաղաքի եւ Ույծ գյուղի սահմանագծին հատող հատվածում հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու համար:
Հասցեն՝ Սյունիքի մարզ, գ. Շաքի
Հեռ.՝ 52-26-10

ՔԱՆԴԱԿՆԵՐ ԵՎ ԲՈՒԽԱՐԻՆԵՐ (ԿԱՄԻՆ)

(Ձեռքի աշխատանք)

Ընդունվում են քանդակների եւ բուխարիների (կամին) պատվերներ բարձրակարգ քանդակագործ-ճարտարապետների եւ դիզայներների կողմից, օֆիսների, ռեստորանների, հյուրանոցների, առանձնատների, բնակարանների եւ այլնի համար:

Հեռ. 58-58-07, զանգահարել ժ. 11:00-19:00:
74-35-92՝ ժ. 19:00-ից հետո

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

Վաճառվում է

Մխիթար Հերացու 18Ա շենքում 1000 քմ տարածք, բարեկարգ վիճակում:
Հեռ. 57-50-12, 57-50-99, 57-42-61:

Ձեր վաղվա եւ հուսալի բարեկամ **«ՄՅՈՒԴ»** իրավաբանական ինստիտուտը

իր վերանորոգված նոր շենքով, ոչ մի ԲՈՒՀ-ում չգործող միանգամայն նոր ծրագրով եւ դասախոսական մասնագիտական բարձր կազմով հայտարարում է 2001-2002 ուս. տարվա ընդունելություն

- իրավաբան-իրավագետ
- իրավաբան-բիզնեսմեն

Ֆակուլտետներում, ուր ուսուցումը կատարվի բացառիկ համակարգչային փորձնականով - մասնագիտությանը զուգահեռ, ինչպես նաեւ օտար լեզուների բարձր իմացությամբ դուք կդառնաք նաեւ ծրագրավորողներ:
Բացառիկ զեղչեր միայն մեզ մոտ՝ «ՄՅՈՒԴ» ինստիտուտում:
Գիտելիքը համաշխարհային շուկայում ամենաթանկ ապրանքն է: Եղե՛ք նրա տերը:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգել **53-31-18, 53-34-60** կամ այցելել Սասունց 29, 1-ին մուտք, 5-րդ հարկ

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՅՈՒԴ իրավաբանական ինստիտուտի կոլեկտիվը խոր վշտով հայտնում է իր աշխատակցուհի
ՍԵԴԱ ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ
վաղաժամ մահը եւ ցավակցում նրա հարազատներին:

undp ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը (ՄԱԶԾ) հայտարարում է մրցույթ «Աջակցություն տեղեկատվական հասարակությանը եւ ժողովրդավարական կառավարմանը» ծրագրի **ինտերնետային դասընթացի մասնագետի** թափուր տեղի համար.

Ինտերնետային դասընթացի մասնագետի պարտականություններն են՝

- Մշակել ծրագիր եւ նյութ դասավանդման համար (ինչպես նաեւ հեռակա (ինտերնետային) դասավանդման համար)
- Անցկացնել դասընթացներ նշված մարզերում
- Անցկացնել դասընթացներ հետեւյալ թեմաներով՝
- «Հիմնական համակարգչային հմտություններ» /հրահանգչի համակարգ եւ կիրառական ծրագրեր/
- «Հիմնական ինտերնետային հմտություններ» /իմակ, վեբային որոնում եւ այլն/
- «Ինտերնետային գործիքներ» /վեբ էջի ստեղծում եւ այլն/
- Ծրագրի աշխատակազմի հետ ստեղծել աշխատանքային պլան
- Ներկայացնել ամսական զեկույցներ՝ իրականացրած աշխատանքների մասին
- Պատրաստել վերջնական զեկույց

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ **հունիսի 30-ը, ժամը՝ 17.00**: Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ (ա) հայերեն կամ անգլերեն նամակ-հիմնավորում, (բ) ՄԱԿ-ի P11 հատուկ ձեւ՝ լրացված անգլերեն, որը կարելի է գտնել ինտերնետի http://www.undp.am/archive/p11.doc հասցեում եւ (գ) դիպլոմ(ներ)ի պատճեն(ներ)ը: **Ուշ ստացված դիմումները հաշվի չեն առնվի**:
Դիմումները պետք է հանձնել ՄԱԿ-ի շենքի պահակային ծառայությանը, հասցեն՝ Կ. Լիբկնեխտի 14 կամ ուղարկել achon@undp.am հասցեով: Տեղեկությունների համար կարելի է հեռաձայնել Արշալույս Վարդանյանին 58-92-75 հեռախոսահամարով:

EPYGI Labs AM LLC A/B
Էփիջի Լէբս Էյէմ ՍՊԸ հ/մ-ը

հայտարարում է ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտություններով՝

1. Ծրագրավորողներ (Programmers):
Պահանջները՝ բարձրագույն կրթություն, C++, Visual C++ ծրագրավորման լեզուների իմացություն:
2. CAD դիզայնի մասնագետ (CAD Design Specialist):
Պահանջները՝ տպասալիկների նախագծում, մեխանիկական եւ պլաստիկ հանգույցների նախագծում: Պահանջվում է նվազագույնը 2 տարվա աշխատանքային փորձ CAD դիզայնի բնագավառում:
3. Տեղեկատվական ցանցի մասնագետ (Management of Information Systems):
Պահանջները՝ Mail Server, Wed Server, Proxy Server, Firewall, NT Server, NT Workstation իմացություն:
4. Օպտիկամանրաթելային կապի ճարտարագետ (Fiber Optics Engineer):
Պահանջները՝ 2-3 տարվա աշխատանքային փորձ օպտիկամանրաթելային կապի, օպտոէլեկտրոնիկայի եւ հեռահաղորդակցության բնագավառում եւ C, Matlab կամ OptSim իմացություն:
5. Ինտեգրալ միկրոսխեմաներ նախագծող ճարտարագետ (IC Design Engineer):
Պահանջները՝ ԻՄՍ նախագծման եւ պատրաստման տեխնոլոգիաների, Verilog/HDL, SPICE իմացություն եւ աշխատանքային փորձ: Cadence, LEdit, Magic իմացությունը ցանկալի է:

Անգլերենի վարժ իմացությունը պարտադիր է:

Պահանջվող փաստաթղթերը՝ անգլերեն լրացված ինքնակենսագրական (Resume): Ներկայացնել անձամբ կադրերի բաժին մինչեւ սույն թվականի հունիսի 15-ը:

Հասցեն՝ Երեւան, Արշակունյաց 41, 1-ին մասնաշենք, 3-րդ հարկ:
Հեռախոս՝ 44-21-65:

@rminco Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանգյան 50: Հեռ. 575823:

«Ազգ» օրաթերթ. Երեւան, Հանրապետության 70ա Գրանցման թիվ 65. Դաշտ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 31. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ